

ÅRSBERETNING 2018
MILJØPUNKT AMAGER

Indledning	4
Miljøpunkt Amager i 2018	4
Hvad er effekten af Miljøpunkt Amagers arbejde?	6
Oversigt over årets aktiviteter	7
Mad og bæredygtighed	11
Markeder	11
Netværk for villahaver	13
Den vilde mad	15
Succeskriterier	16
Grønne gader og gaderum	17
Konferencen Green Your City og arrangementsrækken Vintergrøn	17
Byhaver og lånehaver	19
Park(ing) Day	20
Amagers grønne profil	23
Succeskriterier	24
Lige adgang til miljø	26
Mere bæredygtighed i hverdagslivet	26
Samarbejde med HOFOR	27
Børne- og ungeaktiviteter	29
Succeskriterier	30
Havnetunnel/Østlig Ringvej (kun i Amager Vest)	31
Interviews med lokale interessenter	31
Borgerpanel og borgermøde	31
Dialog om forundersøgelsen	32
Succeskriterier	32
Amager Fælled (kun i Amager Vest)	34
Guidede ture	34
Fælledens Dag	34
Succeskriterier	36
Cykelfællesskaber (kun i Amager Øst)	37
Cykelbiblioteket	37
Fremme af private virksomheder på cykelområdet	37
Indsats for de unge cyklister	38
Succeskriterier	39
Affald og cirkulær økonomi (kun i Amager Øst)	40
Green Loop City	40
Plastikpose-frit Amager	41
Elektronikværkstedet	42
Regreen	43
Sparring om redistribuering af maling	44
Ressource- og Affaldsplan 2024 for Københavns Kommune	44

Succeskriterier for indsatsen 'Affald og cirkulær økonomi'	44
Aktiviteter og mindre projekter	45
Events.....	45
Projekter.....	47
Formidling.....	48
Organisation.....	49
Bestyrelsen for Fonden Agenda 21 Center Sundbyøster	49
Ansatte i Miljøpunkt Amager (2018).....	49
Kontaktoplysninger	49

Indledning

I denne årsberetning kan du læse om de aktiviteter Miljøpunkt Amager har gennemført i løbet af 2018. Beretningen er en samlet evaluering af hvordan målsætningerne beskrevet i årsplanen for 2018 er opfyldt, samt en beskrivelse af de konkrete projekter og aktiviteter, som er holdt under de indsatsområder som Miljøpunkt Amager har arbejdet med i 2018.

Miljøpunkt Amagers drift og aktiviteter er hovedsageligt finansieret af lokaludvalgene på Amager. Derudover kommer mindre beløb, der tilgår Miljøpunkt Amager fra andre eksterne puljer gennem løbende projektudvikling og fundraising.

Har du kommentarer til beretningen, hører Miljøpunktet gerne fra dig. Telefon, adresse og e-mail-adresse findes bagerst i denne beretning.

Miljøpunkt Amagers opgave

Efter aftale med Amager Øst Lokaludvalg og Amager Vest Lokaludvalg varetager Miljøpunkt Amager "Det lokale miljøarbejde" på Amager på vegne af lokaludvalgene.

Årsplanen og de aktiviteter der er gennemført i 2018 er derfor resultatet af et positivt og fremadrettet samarbejde mellem Miljøpunkt Amager og lokaludvalgene, og der er en direkte sammenhæng mellem de aktiviteter Miljøpunkt Amager gennemfører og mange af de opgaver, lokaludvalgene får i opdrag af Københavns Kommune på teknik- og miljøområdet.

Miljøpunkt Amager i 2018

Er målene nået?

Årsplanen for Miljøpunkt Amagers arbejde i 2018 var en ambitiøs årsplan med målsætning om at bevæge Miljøpunkt Amager ind på nye områder og være synlige blandt borgerne på Amager.

Overordnet set er målsætningerne for årsplan 2018 realiseret. Der har i løbet af 2018 været arbejdet mere strategisk med langsigtet projektudvikling og Miljøpunkt Amager har placeret sig som en væsentlig spiller indenfor blandt andet *udvikling af nye grønne byrum, bæredygtighed i lokal fødevarerproduktion, cykelmobilitet og cirkulær økonomi*.

Vi har også været synlige i lokalmiljøet med enkeltstående og opsigtsvækkende arrangementer som f.eks. *Cykelpitstop, Fællede Dag* og *Parkdage*. Årligt tilbagevendende arrangementer der tydeligvis er blevet et varemærke for Miljøpunkt Amager, og hvor der netop er forventning om at Miljøpunkt Amager er på banen. Og samtidig har vi også afholdt en lang række events der både har givet deltagerne praktisk viden og mulighed for at tage del i dialogen om, hvordan vi kan tage hensyn til miljø-, klima- og natur i vores hverdag.

I 2018 har Miljøpunkt Amager haft syv hovedindsatsområder, hvorfra størstedelen af Miljøpunkt Amagers aktiviteter udspringer:

- Mad og bæredygtighed
- Grønne gader og gaderum
- Lige adgang til miljø

- Havnetunnel/Østlig Ringvej (kun i Amager Vest)
- Amager Fælled (kun i Amager Vest)
- Cykelfællesskaber (kun i Amager Øst)
- Affald og cirkulær økonomi (kun i Amager Øst)

Generelt har der været stor aktivitet indenfor alle indsatsområder og den langsigtede projektudvikling har i høj grad været med til at hæve det faglige niveau for miljøarbejdet og udvikle de faglige kompetencer hos medarbejderne i Miljøpunkt Amager.

Der er indsatsområder hvor målsætningerne for arbejdet i 2018 er realiseret til fulde og mere til, og der er indsatsområder hvor det ikke er lykkedes at komme i mål med de ambitiøse forventninger til indsatsen.

I løbet af året har det været nødvendigt at ændre på den oprindelige prioritering af en del af indsatsen 'Grønne gader og gaderum' da det ikke lykkedes at fundraise tilstrækkelig ekstern finansiering til at afholde konferencen Green Your City. Der er i stedet blevet afholdt en række workshops og foredrag der har sat fokus på de samme emner som konferencen skulle have gjort. Den samlede indsats af 'Grønne gader og gaderum' har været en af de mere slagkraftige indsatsen i 2018. Der er blevet arbejdet både langsigtet med en strategisk udvikling af indsatsen, samtidig med at der er blevet afholdt spændende enkeltstående aktiviteter. Med opsigelsen af de kommunale grønne frivillighedsprojekter i udgangen af 2018 venter der en større indsats med at sikre videreførelsen af de mange toneangivende og populære grønne frivillighedsprojekter, der er på Amager. De grønne rum i byen er et vigtigt element i at skabe en robust og klimatilpasset by med en styrket biodiversitet og gode rammer for et aktivt byliv.

En anden indsats der igen har skabt stor opmærksomhed om Miljøpunkt Amagers arbejde, er indsatsen på cykelområdet (Cykelfællesskaber). Det er tydeligt, at når der gennem en længere periode arbejdes langsigtet og målrettet, så er det muligt at skabe stor synlighed og gennemslagskraft. Det er i særlig grad Miljøpunkt Amagers arbejde med foreningen Bicycle Innovation Lab, der har skabt et unikt rum for udvikling af grønne mobilitetsløsninger og borgerinddragelse. Således har der gennem året været afholdt en række arrangementer og praktiske workshops, som har sat cyklismen på dagsordenen på Amager og i hele hovedstadsområdet.

I arbejdet med både Amager Fælled og Østlig Ringvej har Miljøpunkt Amager involveret sig i et usædvanligt højprofilerede politiske spørgsmål. Det har hele tiden været formålet med indsatsen for Amager Fælled, at Miljøpunkt Amager skulle fokusere på den unikke natur på Amager Fælled, og dermed gøre opmærksom på risikoen for naturen ved et boligbyggeri på den gamle strandeng på Amager Fælled. Med blandt andet Fælledens Dag og guidede ture om spiselige planter på Amager Fælled, har Miljøpunkt Amager i høj grad været med til at fremme viden om naturen og biodiversiteten på Amager Fælled. I arbejdet med Østlig Ringvej har Miljøpunkt Amager været med til at skabe dialog mellem lokaludvalgene og den arbejdsgruppe, der laver forundersøgelsen af projektet. Det er ikke lykkedes at få arbejdsgruppen til at åbne op for de foreløbige konklusioner og det borgerinddragende aspekt i arbejdet med Østlig Ringvej ligger derfor stadig forude.

Udover de nævnte indsatsen er Miljøpunkt Amager over en bred kam i høj grad lykkedes med at skabe engagement i og dialog om miljøudfordringerne generelt og de lokale muligheder for at skabe en mere bæredygtig udvikling på Amager.

Med denne beretning er det muligt at få en dybere indsigt i den samlede indsats for 2018.

Hvad er effekten af Miljøpunkt Amagers arbejde?

Som aftalt i årsplanen for 2018 vil FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling blive brugt som en af indikatorer for om Miljøpunkt Amager har været i stand til at realisere målsætningerne i årsplanen for 2018.

I 2015 vedtog FN 17 verdensmål for bæredygtig udvikling - Sustainable Development Goals - som stiler mod inden 2030 at løse klodens største problemer inden for emner som fattigdom, sult, rent vand og sanitet, ansvarligt forbrug og produktion og bæredygtig energi.

Det er ambitiøse mål for verden, og der skal arbejdes på mange niveauer. Verdensmålene er vigtige måle- og sigtepunkter for alle beslutninger, der skal træffes i de kommende år.

Hos Miljøpunkt Amager er alle indsatser relateret til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Under hvert enkelt indsatsområde vil vi nævne det/de verdensmål som aktiviteterne/indsatsområdet understøtter. Vi ser arbejdet med at understøtte verdensmålene og udbrede kendskabet til dem som en vigtig opgave for miljøpunktet. Verdensmålene er relevante for os alle og miljøpunktet vil gerne være med til at gøre verdensmål til hverdagsmål, hvor vi alle kan gøre en indsats i vores daglige liv og arbejde.

FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling

Oversigt over årets aktiviteter

Aktivitet	Dato	Indsatsområde
Opbygget netværk med lokale bæredygtige køkkener og producenter	Januar-juni + november-december	Mad og bæredygtighed
Fundraising til konference	Januar-september	Grønne gader og gaderum
Projektet Regreen	Januar-juni	Affald og cirkulær økonomi + Grønne gader og gaderum
Filmklub med 'Time to Choose'	11. januar	Aktiviteter og mindre projekter
Tre vintergåture på Amager Fælled	Januar-februar	Amager Fælled
Arbejdsdage for frivillige i Elektronikværkstedet	Februar-april	Affald og cirkulær økonomi
Materiale til borgerdialog om Østlig Ringvej	Februar-august	Havnetunnel/Østlig Ringvej
Etablering af Hørgårdens Byhaver	Februar - oktober	Grønne gader og gaderum
Åbning af 'Vinternatur i Byen'	23. februar	Grønne gader og gaderum
Studieprojekt om urbane landbrug	Marts-maj	Mad og bæredygtighed
Specialeprojekt om cirkulære potentialer i Amager Øst	Marts-august	Affald og cirkulær økonomi
Amager Summer og biavler-kursus på Kofoeds Skole	Marts - april	Mad og bæredygtighed
Support til lokale byhaver - Amager Urbane Haver	Marts-december	Grønne gader og gaderum
Support til lokale byhaver - Familiehaven	April - september	Grønne gader og gaderum
Transportnetværk Amager	9. april	Aktiviteter og mindre projekter
Workshop om udvikling af det nordøstlige Amager	11. april	Aktiviteter og mindre projekter
Spiredag i Børnebiblioteket	12. april	Grønne gader og gaderum
Børneshop ifm. åbning af Elektronikværkstedet	13. april	Affald og cirkulær økonomi
Åbning og drift af Elektronikværkstedet	13. april - resten af året	Affald og cirkulær økonomi
Mindfulnessstur på Amager Strand	15. april	Aktiviteter og mindre projekter

Plantekassedag i Kvarterhuset	24. april	Grønne gader og gaderum
Workshops på Gerbrandskolen	Maj-juni	Flere og bedre cykelløsninger
Undervisningsforløb på Kofoeds Skole	Maj	Lige adgang til miljø
Workshop for børn til Urbanfestival	5. maj	Lige adgang til miljø
Workshops i Elektronikværkstedet	5. maj - resten af året	Affald og cirkulær økonomi
Gårdhavernes dag i Sundby	6. maj	Grønne gader og gaderum
Plantebyttemarked i Bibliotekshuset	19. maj	Grønne gader og gaderum
Debataften om bier og biodiversitet	7. juni	Mad og bæredygtighed
Madmarked til Lokal mad på Musiktorvet	9. juni	Mad og bæredygtighed
Udstillingen 'Hungry Planet'	9. juni	Mad og bæredygtighed
Vild mad workshop + plantebyttemarked	9. juni	Mad og bæredygtighed
Byttemarked på Skolen på Amagerbro	9. juni	Aktiviteter og mindre projekter
Møde med arbejdsgruppen for forundersøgelsen af Østlig Ringvej	12. juni	Havnetunnel/Østlig Ringvej
Workshop på cykellegepladsen	23. juni	Flere og bedre cykelløsninger
Cykelpitstop på Amagerbrogade	29. juni	Aktiviteter og mindre projekter
indsats i Urbanplanen sammen med HOFOR	august - oktober	Lige adgang til miljø
Udlån af mostpresse	August-november	Mad og bæredygtighed
Cykelpitstop på Islands Brygge	17. august	Aktiviteter og mindre projekter
Bike Pride - Cykelfesten og cykelparaden	24. august	Aktiviteter og mindre projekter
Support til lokale byhaver- Bevarelse af Nabohaven	August - september	Grønne gader og gaderum
Markedsdag i Kvarterhuset	24. august	Lige adgang til miljø
Høringsbidrag til Ressource- og affaldsplanen 2024	September	Affald og cirkulær økonomi
Plastikpose-frit Amager	September - december	Affald og cirkulær økonomi
Kvartersdag i Nabohaven	1. september	Lige adgang til miljø

Fælledens dag	9. september	Amager Fælled
Guidet tur til vild mad	9. september	Mad og bæredygtighed
Frivillig Fredag	28. september	Aktiviteter og mindre projekter
Børneaktivitet ifm. Byhavefest i Hørgården	29. september	Lige adgang til miljø
Workshops for voksne til Byhavefest i Hørgården	29. september	Lige adgang til miljø
Support til lokale byhaver - Byhaven på Skotlands Plads	oktober	Grønne gader og gaderum
Borgermøde om miljøarbejdet på Amager	22. oktober	Aktiviteter og mindre projekter
Puljeaften	24. oktober	Aktiviteter og mindre projekter
Park-dag på Amagerbrogade	26. oktober	Grønne gader og gaderum
Vilde blomster - kunstforedrag	1. november	Grønne gader og gaderum
Guidet tur til Amagerbanen	4. november	Mad og Bæredygtighed
Park-dag på Holmbladsgade	6. november	Grønne gader og gaderum
Foredrag m Sustain Daily	7. november	Lige adgang til miljø
Filmklub med 'Bag It'	8. november	Lige adgang til miljø
Workshop: Vintergrøn 1	11. november	Grønne gader og gaderum
Workshop i Cykelbiblioteket	12. november	Flere og bedre cykelløsninger
Miljø-helte aften for børn	12. november	Lige adgang til miljø
Juledag i Kvarterhuset	24. november	Affald og cirkulær økonomi
Workshop: Vintergrøn 2	27. november	Grønne gader og gaderum
Kofoeds julemarked	5. december	Mad og bæredygtighed
Juleafslutning i Cykelbiblioteket	10. december	Flere og bedre cykelløsninger
Cykelbiblioteket - hvervning af frivillige + udlån af cykler	Hele året	Flere og bedre cykelløsninger
Udlån af ladcykler	Hele året	Aktiviteter og mindre projekter
Bestyrelsespost i Bicycle Innovation Lab	Hele året	Flere og bedre cykelløsninger
Udlån af Lånehaverne	Hele året	Grønne gader og gaderum
Samarbejder med lokale cykelhandlere	Hele året	Flere og bedre cykelløsninger

og cykelproducenter		
Etablering af mobilt cykelbibliotek	Hele året	Flere og bedre cykelløsninger
Etablering af værkstedsfællesskab TinkerTank	Hele året	Aktiviteter og mindre projekter

Fra Plantebyttedag i Bibliotekshuset på Rhodosvej

Mad og bæredygtighed

Med indsatsen Mad og bæredygtighed har vi haft fokus på hvordan vores madvalg har både lokale og globale virkninger. Med et fokus på lokale og bæredygtige løsninger, skal projektet modvirke madspild, understøtte og informere om lokal fødevarerproduktion, reducere transporten af fødevarer og skabe lokale arbejdspladser. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 2, 11, 12 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtig produktion, bæredygtige byer, ansvarligt forbrug og produktion samt partnerskaber.

Markeder

Vi har i særlig grad benyttet lokale markeder som et greb til at introducere Amagers borgere for lokale producenter og køkkener, samt oplyst om, hvordan de selv kan tage del i at dyrke og sanke lokale fødevarer. Vi har også brugt disse begivenheder til at oplyse om, hvordan vores lokale madvaner påvirker verden omkring os. Hvornår giver det fx mening at dyrke lokalt og hvornår er det egentligt mere miljøvenligt at få fragtet tomater fra Spanien?

Lokal mad på Musiktorvet

Lørdag den 9. juni holdt Miljøpunkt Amager madmarkedet 'Lokal mad på Musiktorvet'. Formålet med dagen var at give de besøgende mulighed for at blive klogere på, hvordan vores spisevaner påvirker vores hverdag og verden omkring os – især når det kommer til at tage vare på miljøet og klodens ressourcer.

Arrangementet indeholdt fire dele:

1. Et marked med lokale producenter, køkkener og frivillige foreninger som viser nye såvel som velkendte modeller for lokal fødevarerproduktion. Formålet var at udbrede kendskabet til disse blandt Amagers borgere, men også at skabe et netværk på tværs af stadeholderne. Der var ni boder med et udvalg af forskellige produkter og producenter som havde noget på hjertet. Deltagerne var: Øens spisested, Københavns Fødevarerfællesskab Amager, Kalles Kaffe, Planteklubben på Amager, Amager Bryghus, Beyond Coffee, Vildnis, Max Honningvin, Miljøpunkt Amager og Bybi.
2. Workshop og plantebyttemarked. I samarbejde med Planteklubben på Amager afholdt vi et plantebyttemarked med hovedsageligt spiselige planter, hvor folk kunne komme med deres egne planter og give dem til fællesskabet - og til gengæld få nye planter med retur. Vi arrangerede også en fælles workshop, hvor Lene Ejlersen, forfatter til bogen 'Vildnis', var hyret til at fortælle om, hvilke planter man kan sanke i den vilde og kultiverede natur på Amager. Det var populære begivenheder.
3. Et udsnit af udstillingen 'Hungry Planet' som viser madvaner fra hele kloden samt fokuserer på miljøproblematikker ifm. med madproduktion og forbrug. Udstillingen var velbesøgt og gav anledning til flere samtaler om hvor forskelligt vi spiser i verden og hvordan det påvirker miljøet.
4. Fællesspisning med mad fra Øens Spisested på Musiktorvet. Formålet med denne var at slutte dagen med en fælles begivenhed der kunne skabe samhørighed og identifikation med temaet for dagen.

Arrangementet var en delvis succes. I løbet af dagen var der ca. 100 besøgende og om aftenen havde 41 købt billet til fællesspisningen. Vi er godt tilfredse med antallet af gæster til fællesspisningen, da det endnu er en ret ny ting at gøre på et sted som Musiktorvet. Antallet af gæster i løbet af dagen er dog noget under hvad vi havde forventet. Der var dog 30 grader, Dragør Marked og feriestemning, så måske vi ville have haft bedre held med at holde det i efteråret. Vi havde ellers gjort en større indsats for at reklamere for dagen. I måneden op til arrangementet havde vi kørt en betalt Facebook-kampagne, og i samme uge havde vi en annonce i Amagerbladet og en artikel i deres weekendavis. Vi har også hængt plakater op rundt om i byen og delt begivenheden bredt på de sociale medier. En idé til en anden gang kunne være at lægge det sammen med et andet større event, som Amager Majfest eller Amager klima- og demokratifestival.

Lokal mad på Musiktorvet

Arrangementet var støttet af Områdefornyelsen Sundby, Amager Vest Lokaludvalg og Amager Øst Lokaludvalg.

Julemarked på Kofoeds Skole

I årsplanen for 2018 havde vi planlagt to markeder på Musiktorvet, men ovenpå erfaringerne fra det første marked i juni besluttede vi at ændre placeringen og knytte os til et større arrangement. Vi valgte at samarbejde med Kofoeds Skole i forbindelse med deres julemarked den 5. december. Miljøpunkt Amager deltog med info om lokale fødevarerproducenter og klimavenlige spisevaner. Vi uddelte flyers om CO₂-aftryk fra forskellige fødevarer samt smagsprøver fra lokale producenter til cirka 140 mennesker. Som en del af vores indsats satte vi et særligt fokus på at opfordre haveejere til at indgå i netværket for villahaver der bidrager til lokal fødevarerproduktion. Det var en succesrig dag, hvor vi fik snakket mad og bæredygtighed med rigtig mange mennesker og fik sat fokus på 12 forskellige virksomheder og foreninger der arbejder med lokal mad eller at undgå madspild. Miljøpunkt Amager samarbejdede også med en miljøambassadør om at sælge mad lavet af overskudsvarer fra Kvikly. Denne bod satte fokus på madspild.

Julemarked på Kofoeds Skole

Markederne har været med til at skabe relationer mellem lokale fødevarerproducenter og køkkener med salg af bæredygtigt mad. Til særligt det første marked blev der udvekslet erfaringer og demonstreret produkter på tværs af de enkelte boder. Det netværk som Miljøpunkt Amager har opbygget i 2018 vil vi bruge aktivt videre i 2019 til at sætte fokus på lokale og bæredygtige madløsninger.

Studieprojekt om urbane landbrug

I forbindelse med Miljøpunkt Amagers arbejde for at udbrede kendskabet til lokale og bæredygtige madløsninger har vi også haft fokus på muligheden for at skabe flere urbane landbrug. På baggrund af en forespørgsel fra en lokal aktør, har Miljøpunkt Amager haft et hold af studerende fra Worcester Polytechnic Institute (Massachusetts, USA) til at undersøge grundlaget for at etablere bylandbrug på Amager. Allerede nu arbejdes der flere steder i København med bylandbrug. Blandt andet er Refarmed i gang med at etablere et bylandbrug på taget af Fields i Ørestaden. De studerendes rapport gav en række anbefalinger til, hvordan Miljøpunkt Amager kan støtte initiativer der ønsker at starte urbane landbrug på Amager.

Netværk for villahaver

Miljøpunkt Amager har arbejdet videre med at udvide netværket af lokale villahaver, der bidrager til den lokale fødevarerproduktion. Formålet er at understøtte lokal frugtformidling, der kan skabe lokale fællesskaber og nye veje til lokal fødevarerproduktion. Der er god fornuft i at så lidt frugt fra Amagers mange villahaver som muligt går til spildevand og Miljøpunkt Amager har derfor fortsat samarbejdet med Frugtplukkerne og Amager Æblemøsteri, en socialøkonomisk virksomhed, der med æbler fra Amagers villahaver producerer æblemøst til salg. Vi har i løbet af året sat fokus på muligheden for at donere overskudsfrugt til Frugtplukkerne og vi har videreformidlet

Æblemosteriets aktiviteter og efterlysning af æbledonorer via vores nyhedsbrev og på de sociale medier.

En del af indsatsen med villahaverne (og andre med frugtproduktion) er Miljøpunkt Amagers udlån af et mobilt æblemosteri. Mosteriet er et såkaldt hus-mosteri, der drives med håndkraft. Igen i år var interessen stor og der var henover efteråret godt gang i produktionen af æblemost i de amagerkanske villakvarterer.

Ud over fokus på frugter har Miljøpunkt Amager også været med til at sætte fokus på bier i 2018. Bier er vigtige bestøvere, og nogle af dem producerer honning, og de er derfor en del af den lokale fødevareproduktion.

I samarbejde med Bybi og Miljøpunkt Amager havde Kofoeds Skole et tilbud om et biavlerkursus for Kofoeds Skoles elever, ansatte og lokale borgere. Kurset startede den 9. april og løb til september. Der var undervisning hver mandag fra kl. 9-11. Undervisningen bestod af teori, praksisundervisning i bigården og honningslyngning. Der var 20 pladser på kurset og 10 af dem forbeholdt lokale borgere, som efter undervisningen kunne engagere sig frivilligt i alle de grønne aktiviteter på skolen såsom æblemosteri. Kurset blev finansieret med midler fra Amager Øst Lokaludvalg.

Den 7. juni samarbejdede Miljøpunkt Amager og Kofoeds Skole med Tænk tanken Frej om at holde et debatarrangement for at blive klogere på årsagerne til den enorme bi-dødelighed og hvordan vi i fællesskab kan sikre bierne og biodiversiteten. 140 deltagere mødte op til et vellykket debatarrangement med indlæg fra fem eksperter fra hhv. KU, Dansk Naturfredningsforening, Danmarks Biavlerforening, Vilde Bier i Danmark og Landbrug og Fødevarer.

Oplægsholderne ifm. debatarrangementet om bier og biodiversitet på Kofoeds Skole

Den vilde mad

I løbet af 2018 var den spiselige vilde natur på Amager sat i fokus med guidede ture om vildtlevende spiselige planter og urter. I forbindelse med Fælledens Dag søndag den 9. september på Amager Fælled fik de besøgende mulighed for en guidet tur med intro til Fælledens vilde spiselige planter og dens mangfoldige natur. Der var 40 deltagere, som også fik udleveret guiden "Smag Amager Fælled" så de efterfølgende selv kunne gå på opdagelse. Plantelisten er udarbejdet af Jann Kuusisaari og findes også på www.spisamagerfaelled.dk.

I Amager Øst havde Miljøpunkt Amager i første omgang planlagt en tur langs Amager Strand, men den måtte aflyses på grund af sommerens tørke og dens indflydelse på de lokale planter. I stedet arrangerede vi den 4. november en guidet tur på Amagerbanen, hvor Jann Kuusisaari guidede 15 deltagere i hvilke spiselige planter, der findes i området. Turen foregik langs det gamle banetrace på Uplandsgade blandt buske, træer og gammel industri. Efterfølgende fortalte Amagerbanens Venner om deres arbejde med at bevare det stykke vildt naturområde i et område under stor forandring. Afslutningsvis afprøvede deltagerne skinnecyklusserne og oplevede det gamle forbindelsesled mellem land og by, mellem København og byens spisekammer på Amager.

De guidede ture får altid stor opmærksomhed og bliver hurtigt fyldt op med deltagere. Det er et interessant værktøj til at italesætte de naturkvaliteter der findes i byen og give dem en værdi for borgerne, der rækker ud over den rekreative.

Guidet tur langs Amagerbanen

Succeskriterier

Målsætningen for indsatsen under 'Mad og bæredygtighed' har været at bidrage til at modvirke madspild, understøtte og informere om lokal fødevarerproduktion, reducere transporten af fødevarer og skabe lokale arbejdspladser.

I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2018 været lagt vægt på, at vi skulle:

- Afholde to Lokal Mad på Musiktorvet
- Etablere et netværk af lokale fødevarerproducenter og køkkener med salg af bæredygtigt mad
- Videreudvikle netværket af villahaver der bidrager til lokal fødevarerproduktion
- Afholde mindst to ture/arrangementer om vilde planter og vild mad på Amager

Det lykkedes i høj grad Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen.

I årsplanen for 2018 havde vi planlagt to markeder på Musiktorvet, men ovenpå erfaringerne fra det første marked i juni besluttede vi at ændre placeringen på marked nummer 2 og knytte os til et større arrangement i form af Kofoeds Julemarked. Det gav os en langt større kontaktflade med borgerne og var mere ressourceeffektivt, men det gjorde også at vi repræsenterede de lokale virksomheder frem for at de selv deltog. Det lykkedes derfor ikke at afholde to markeder på selve Musiktorvet, men det lykkedes på de to gennemførte markeder at dele budskabet om lokal fødevarerproduktion og salg og de gunstige effekter disse virksomheder kan have i forhold til at minimere CO₂-udledninger fra transport og produktion, samt reducere madspild. Og det lykkedes at perspektivere borgernes egne madvaner i forhold til deres indflydelse på globale problematikker.

I forbindelse med at arrangere markederne har Miljøpunkt Amager opbygget et netværk til lokale fødevarerproducenter og køkkener med salg af bæredygtigt mad (og at introducere dem for hinanden), og vi bruger nu aktivt det netværk i vores arbejde med at fremme lokal bæredygtig produktion.

Indsatsen med udviklingen af netværket for villahaver har fået tilføjet en ny dimension i form af et fokus på bier og honningproduktion. Gennem støtten til Amager Æblemøsteri og Kofoeds Skoles bikursus har vi arbejdet at skabe grundlaget for at der kan opstå flere jobs inden for lokal fødevarerproduktion. Ved at koble netværket af villahaver med tiltag der fremmer social bæredygtighed, har vi arbejdet med at skabe fødevarerproduktion og fællesskaber på tværs af geografiske og sociale skel på Amager.

Indsatsen med at afholde arrangementer om vilde planter og vild mad på Amager er også opfyldt med to velbesøgte guidede ture til henholdsvis Amager Fælled og Amagerbanen.

Grønne gader og gaderum

Indsatsen har haft til formål at bidrage til at gøre byens rum grønnere og mere klimaresistente. Fokus har været på at identificere nye mulige grønne byrum og udvikle de nødvendige organisatoriske, tekniske, økonomiske og politiske rammer for at flere grønne gaderum kan realiseres. Et vigtigt element i indsatsen er inddragelse af lokale borger og virksomheder i arbejdet for en grønnere by, samt at tegne Amagers grønne profil endnu stærkere. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 2, 11, 12, 13, 15 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtig produktion, bæredygtige byer, ansvarligt forbrug og produktion, økosystemer og klimaforandringer samt partnerskaber.

Konferencen Green Your City og arrangementsrækken Vintergrøn

I 2018 planlagde Miljøpunkt Amager at arrangere en større nordisk conference med fokus på byhaver, sociale indsatser og grøn cirkulær økonomi. Formålet med konferencen Green Your City var at sætte fokus på hvordan gode lokale løsninger kan skabe en grønnere by og hvordan der i spændingsfeltet mellem natur, sociale indsatser og cirkulær økonomi kan skabes blivende resultater inden for grøn og bæredygtig byudvikling. Konferencen skulle i høj grad fundraises via eksterne fonde og puljer.

Miljøpunkt Amager søgte en lang række fonde: Fællesskassens Grønne og Sociale Pulje, Nordea-fonden, Nordic Project, Sharing CPH, Arrangementspuljen under Københavns Kommune og Havefonden, men det lykkedes ikke at skaffe ekstern finansiering.

Der blev etableret et netværk af samarbejdspartnere med blandt andet de andre miljøpunkter og lokaludvalg i København, de københavnske områdefornyelser, Kolonihaveforbundet, Københavns Kommune, Planteklubben på Amager, UrbanPlanten, Kofoeds Skole, Fritidsakademiet (FRAK), Nabolagshager fra Norge, Association for Rural Culture and Education fra Finland, Bygga & Bo fra Sverige, Refarmed Norden fra Norge, og Lersøgrøftens Integrationsbyhaver. Derfor arbejdede Miljøpunkt Amager henover sommeren på at skabe alternative finansieringsmuligheder for konferencen. Det lykkedes dog ikke at skabe tilstrækkelig kapital og da centerlederen samtidig meldte sin opsigelse, måtte vi stille projektet i bero og aflyse konferencen for denne gang.

Miljøpunkt Amager lavede i stedet en arrangementsrække som erstatning for konferencen. Den blev døbt Vintergrøn og satte ligesom konferencen fokus på byhaver, sociale indsatser og grøn cirkulær økonomi. Formålet er at udstyre deltagerne med praktiske kundskaber, skabe et netværk og tale om mulighederne for at dyrke byen derhjemme, i byhaven eller som fælles grønne rum. De to første arrangementer blev holdt i 2018 og de to sidste holdes i vinteren 2019.

Arrangementerne har både bidraget til indsatsområdet 'Grønne gader og gaderum', specielt med fokus på grøn byudvikling, fællesskaber og byhaver, men også til indsatsen 'Affald og cirkulær økonomi' (i Amager Øst).

1. Den første workshop (den 11. november) satte fokus på, hvad der kan dyrkes i vintermånederne i haven, samt hvad der ellers er at lave i haven når det bliver koldere. Workshopen blev afholdt i UrbanplanTen på Byggelegepladsen i Remiseparken med Jann Kuusisaari som underviser. Den lille gruppe af engagerede deltagere besøgte UrbanplanTens

kålstilling, plantede hvidløg i højbede og plukkede krydderurter for efterfølgende at tørre dem indendørs mens Jann holdt oplæg.

2. Andet arrangement i rækken (den 27. november) undersøgte mulighederne for at tænke grønne byrum og cirkulær økonomi sammen. Stine Laurberg Hansen fra Vår præsenterede inspirerende cases fra Amager og resten af verden, som handlede om, hvordan vi kan skabe grønne kredsløb og community-projekter omkring recirkulation (fx dyrkning, deling, genbrug, og reparationer) af både sociale og fysiske ressourcer. Efter oplægget blev der afholdt en fælles workshop om, hvordan vi kan forbinde eksisterende projekter og måske starte nye projekter omkring grønne kredsløb og recirkulation af ressourcer. De 11 deltagere repræsenterede både byhaver og en lokal borgergruppe. Arrangementet var i høj grad netværksskabende og der er planlagt videre forløb med Lokalfordet Islands Brygge og Sundholms Byhave.

De to workshops i 2019 sætter fokus på dyrkning, grønne mødesteder og sociale fællesskaber.

Workshoppen 'Vintergrøn 1' i UrbanPlanTen

Byhaver og lånehaver

Udvikling af nye byrumsprojekter

Miljøpunkt Amager har i mange år løbende arbejdet med at understøtte borgerdrevne grønne byrumsprojekter, herunder etablering af nye byhaveforeninger på private og offentlige arealer. Det er aktiviteter som borgerne i høj grad efterspørger. I den forbindelse har Miljøpunkt Amager også udviklet et kort over byhaver på Amager sådan at det bliver lettere at finde og besøge disse grønne oaser.

I Amager Øst har miljøpunktet i de seneste par år været i dialog med Amager Øst Lokaludvalg, Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF) og byhaveforeningen Amager Urbane Haver (tidligere Ørestad Urbane Haver) om etablering af en byhave på den grønne kile på Greisvej. I løbet af 2018 har kommunen besluttet etablering af en midlertidig institution på Greisvej. Og da resten af græsplænen bruges af omkringliggende skoler er der blevet foreslået at byhaven eventuelt kan etableres mellem lejeboligerne i den vestlige del af området eller langs metroføringen. Projektet er dog kommet i modvind, da kommunens frivillighedskordinator er opsagt som led i besparelser i TMF og der i Amager Øst Lokaludvalg er opstået indsigelser mod at bruge den offentligt tilgængelige græsplæne. Byhaveforeningen, som har været jordløs siden den skulle flytte fra Ørestad, arbejder videre med at finde en løsning. Dette kunne være i samarbejde med Vibo-afdelingen på Engvej.

Lånehaverne har igen i år turneret i Amager Øst. Lånehaverne er et koncept der i særlig grad er målrettet lokale virksomheder og dernæst andre interesserede. Hensigten er, at lånerne i en begrænset periode kan afprøve at have kombinerede sidde- og plantemøbler opstillet på gadeplan. Hensigten er at få virksomhederne til at tage del i og ejerskab for udviklingen af et grønnere Amager. I 2018 har Lånehaverne været opstillet på tre lokaliteter. I den første halvdel af 2018 stod de ved en ejerforening på Holmbladsgade og i anden halvdel stod en del af lånehaverne ved en café under opstart og den anden del på Musiktorvet i samarbejde med Amager Kulturpunkt.

I Amager Vest er der blevet oprettet en ny byhave, en lærings-byhave og der arbejdes på at udvikle et nyt grønt område.

I februar blev borgerne inviteret til at være med til at starte en ny byhave i Hørgården og i april kunne godt 60 haveentusiaster fra kvarteret omkring Hørgården omdanne en grøn græsplæne i Hørgården til Amagers nyeste byhave. Der blev lavet en styregruppe, der fremover kan tage beslutninger på havens vegne, for eksempel om ordensregler, byggeprojekter og fællesarrangementer. Udover 48 individuelle bede er der syv store fællesbede, fem bede til en lokal daginstitution og to bede til en ungdomsklub. Byhaven blev etableret som et samarbejde mellem Hørgården Nærgenbrugsstation, Miljøpunkt Amager, Urbanplanten, Amagerbro Helhedsplan og Partnerskabet og fik økonomisk støtte af Amager Vest Lokaludvalg.

Miljøpunkt Amager var også involveret i en videreudvikling af arbejdet med Kompostbudene og etablering af en ny bæredygtig forretningsmodel for arbejdet med organisk affald og grønne løsninger. Projektet hedder ReGreen og er støttet af Erhvervsstyrelsen (Dronningens Erindringsmønt). Miljøpunkt Amager indgik i projektet som projektpartner og hjalp med kontakt til lokale virksomheder og offentlige institutioner. Det er i 2018 blandt andet blevet til oplæg i Transportnetværket og præsentation af cirkulære havekoncepter hos DR og Fields. Kompostbudenes

bidrag til Bertils Byhave skete gennem Regreen. Bertils Byhave blev indviet på Sundholm i sommeren 2018 og det er et læringsunivers, der sætter fokus på at dyrke grønt, sortere affald og kompostere.

Miljøpunkt Amager deltog i efteråret i et samarbejde mellem en landskabsarkitektklasse fra Københavns Universitet, Amager Vest Lokaludvalg ved Jann Kuusisaari og andre lokale aktører i et forløb omkring Remiseparken. Miljøpunktets interesse var især den ejerløse plads, der ligger imellem Bondegården, Remiseparken og plejecentret, hvor der var en formodning om at begrønning kunne gøre den mere attraktiv. Miljøpunktet deltog i en arbejdsdag, hvor de studerende interviewede beboerne i området, og fik dermed både viden om hvad beboerne havde sagt, men også hvad de studerende rent fagligt mente der skulle ske med den grå plads. Det viste sig, at der ikke var mange der mente at pladsen bør indtænkes i et nyt rekreativt område, men at der i stedet bør skabes større sikkerhed og fremkommelighed på pladsen med blandt andet bedre belysning, nedrivning af muren til rampen og opdeling af gangsti og cykelsti.

Support til lokale byhaver

Miljøpunkt Amager har i 2018 også arbejdet med at understøtte de eksisterende borgerdrevne grønne byrumsprojekter. En del af de eksisterende byhaver har oplevet udfordringer, som krævede støtte på forskellige niveauer;

- Politisk - fx. med at støtte arbejdet for at bevare Nabohaven i Telemarksgade, som var lukningstruet
- Organisatorisk - fx. 1) at deltage i generalforsamlingen hos Prags Byhaver, 2) hjælpe Familiehaven med at skabe nye organiseringsformer samt 3) deltage i dialogen mellem Byhaven på Skotlands Plads og Teknik- og Miljøforvaltningen i forbindelse med ønsket om forlængelse af byhaven
- Formidling af kontakter til myndigheder og samarbejdspartnere - fx. til Amager Urbane Haver og projektet Grøn Hessensgade

Den allerstørste udfordring kom i december 2018, hvor en lang række af de grønne byrumsprojekter (særligt i Amager Vest) fik opsagt deres samarbejdsaftale med Københavns Kommune som følge af, at frivilligkoordinator-stillingen blev nedlagt. Der venter Miljøpunkt Amager og de grønne projekter en større opgave i 2019 med at sikre deres fortsatte eksistens.

Familiehaven

I Familiehaven var det nødvendigt for Miljøpunkt Amager fortsat at støtte byhaven og hjælpe den nye boligsociale medarbejder i Amagerbro Helhedsplan med at rekruttere nye medlemmer op til sæsonstarten og efterfølgende at skabe fællesskab mellem nye og gamle medlemmer. Dette var i tæt samarbejde med en medarbejder fra Den bemandede legeplads i Øselsgade som også fungerede som havekyndig. Byhaven, som er etableret af Amagerbro Helhedsplan, blev i 2018 udvidet med fem kasser så der nu er plads til 26 familier og der blev i løbet af sæsonen afholdt arbejdsdage, oplæg om frøsamling og fællesspisning.

Park(ing) Day

En tilbagevendende begivenhed i Miljøpunkt Amager er Park(ing) Day, en international grøn by-kampagne, der sætter fokus på brugen af byens rum. Ideen med Park(ing) Day er, for en dag, at omdanne et mindre antal af byens parkeringspladser til grønne byhaver. Det er et greb som virker rigtig godt ift. at komme i dialog med forbigående borgere.

Det er dog i praksis blevet svært at gennemføre i København. Det kræver et større arbejde at få lov til at benytte en parkeringsplads midlertidigt og det er dyrt at opstille de sikkerhedsforanstaltninger som kommunen forlanger. Derfor har vi omdøbt Park(ing) Day til park-dag og flyttet den fra parkeringspladsen til fortove og pladser i stedet.

Park-dag på Amagerbrogade

Miljøpunkt Amager har i 2018 holdt to park-dage. Den 26. oktober arrangerede vi en park-dag på Amagerbrogade sammen med Amager Vest Lokaludvalg. Miljøpunkt Amager fortalte om hvordan man kan gøre Amager grønnere, samt lavede frøbomber. Vi havde også Lånehaverne med, som viste hvordan man hurtigt kan forvandle en grå plads til et grønnere område ved at bruge plantekasser. Amager Vest Lokaludvalg brugte arrangementet til at skabe dialog om kommunalplanstrategien og indbød borgerne til at prioritere, hvad de synes var vigtigt at fokusere på i forhold til byens grønne udvikling. Det var en god måde at indgå en dialog med borgerne på omkring byens fremtid. Dagen var en succes, og ca. 80 borgere mødte op til trods for store mængder regn i løbet af dagen.

Park-dag på pladsen mellem Holmbladsgade og Bremensgade

Park-dag på Holmbladsgade

Miljøpunkt Amager afholdt park-dag i Amager Øst den 6. november på pladsen mellem Holmbladsgade og Bremensgade. Park-dagen var i første omgang arrangeret den 21. september sammen med den nystartede café Maxzoni, men måtte aflyses pga. stormen Knud. Anden gang lykkedes det, og selv om caféen ikke selv kunne deltage denne gang, så samarbejdede vi om at profilere Lånehaverne, som var opstillet hos caféen. Til forskel fra park-dagen på Amagerbrogade var vejret denne gang en del bedre og de ca. 90 deltagere blev hængende længe med deres kaffe og snakkede om et grønnere Amager. Vi havde et kort med, hvor de forbipasserende kunne udpege hvor de synes, der manglede grønne initiativer, som for eksempel flere planter, frugttræer og lignende. Deltagernes inputs er efterfølgende blevet nedskrevet og indsat på et kort over Amager og Miljøpunkt Amager bruger det aktivt i det videre arbejde.

Til begge park-dage blev der investeret i en kaffevogn, der uddelte gratis kaffe og det var en vellykket strategi, der fik deltagerne til at blive længere og engagere sig i emnet.

Park-dag på pladsen mellem Holmbladsgade og Bremensgade

Amagers grønne profil

Ud over de grønne byrumsprojekter og park-dage har Miljøpunkt Amager også holdt og deltaget i en række arrangementer, der er med til at styrke opfattelsen af Amager som et grønt omrejningspunkt.

Børneworkshops

I Kvarterhuset på Jemtelandsgade har Miljøpunkt Amager afholdt to workshops særligt for børn. Den 12. april var det en spireworkshop i børneafdelingen af Sundby Bibliotek, hvor vi i samarbejde med Kvarterhuset om at lave karsemonstre og plante blomster, der tiltrækker bier og andre bestøvere.

Den 24. april var der en udendørs plantekassedag sammen med Børnebiblioteket Sundby. Børn kunne komme og lave kreative planteskilte og være med til at plante nye blomster og krydderurter i Kvarterhusets plantekasser. TagTomat leverede planterne og var ligeledes til stede og hjalp børnene med at plante planterne i kasserne. Det var et succesfuldt arrangement hvor både de ca. 30 børn, og deres forældre var begejstrede for at forene kreative sysler med læring om planter.

Plantekassedag i Kvarterhuset

Gårdhavernes dag

I samarbejde med Områdefornyelsen Sundby deltog Miljøpunkt Amager i Gårdhavernes Dag den 6. maj, hvor vi fortalte om miljøpunktets arbejde og gav inspiration til, hvordan boligforeninger kan få mere grønt i deres gård. Det var et velbesøgt arrangement med mange spændende organisationer, der hver især havde et grønt budskab at fortælle. Der deltog op mod 150 gæster.

Gårdhavernes Dag

Samarbejdet med Planteklubben

I 2018 har Miljøpunkt Amager også samarbejdet med Planteklubben på Amager om en række spændende arrangementer. Den 19. maj arrangerede Planteklubben på Amager sit traditionsrige bytteplantemarked, hvor alle var velkomne til at komme med planter og løg i pletter, og bytte til nye planter. Miljøpunkt Amager deltog med infobod om giftfri haver og lokal mad på Amager. Plantebyttemarkedet var arrangeret af Bibliotekshuset på Rodosvej og Planteklubben på Amager.

Miljøpunkt Amager var også medarrangør da Planteklubben, Bibliotekshuset og Kvarterhuset inviterede til kunstforedrag med den lokale kunstner Camilla Berner. Berner bruger urban gardening som en kunstpraksis og holdt den 1. november et foredrag i Kvarterhuset med fokus på, hvad der sker når natur, kunst og byrum mødes. Op til foredraget var der i et par uger opstillet friske buketter og en avis om projektet i Bibliotekshuset og Kvarterhuset. Miljøpunktet har ikke aktivt arbejdet med kunst siden udstillingen 'Glowing Climate' i 2009, men arrangementet var en succes i den forstand at det tiltrak 30 deltagere med meget forskellige interesser som denne aften mødtes i et fællesskab om kunst og natur - og gav et nyt perspektiv på grønne byrum.

Natur i Byen

Miljøpunkt Amager var også en del af Miljøpunkt Indre By/Christianshavns store bynaturesatsning – NaTur i Byen. I 2018 deltog vi i åbningen af udstillingen 'Vinternatur i Byen' på Regnbuepladsen i Indre By, hvor vi satte fokus på Amagers natur og med smagsprøver fra Bybi. Miljøpunkt Amagers deltagelse blev betalt af honorar fra projektet 'NaTur i Byen'.

Succeskriterier

Målsætningen for indsatsen har været at bidrage til at gøre byens rum grønnere og mere klimaresistente, at inddrage byens borgere og virksomheder direkte i udvikling, opbygning og brug, samt at tegne Amagers grønne profil endnu stærkere.

I den sammenhæng har der i årsplanen for 2018 været lagt vægt på, at vi skulle arbejde med at hjælpe borgerne med at etablere nye grønne byrumsprojekter og at være med til at identificere nye potentielle grønne byrum, samt understøtte de eksisterende byhaver og grønne byrumsprojekter.

Det lykkedes i høj grad Miljøpunkt Amager at realisere disse målsætninger. Således var samarbejdet med de lokale byhaver, etableringen af Hørgårdens Byhaver, arbejdet med lånehaverne og afholdelsen af park-dagene gode eksempler på hvordan borgerne og også de lokale virksomheder kunne være med til at forme udviklingen af byens rum i en mere grøn retning. De forskellige tiltag og diskussioner om grønne byrumsløsninger skaber debat og alle er ikke nødvendigvis enige om udformning og indhold, men dog synes langt størstedelen enige om at mere grønt i byens rum er en berigelse for byen og med til at gøre den mere resistent over for forandringer i klimaet.

I årsplanen for 2018 var det også et mål at tegne Amagers grønne profil endnu stærkere, bl.a. gennem at holde en nordisk konference med fokus på grøn byudvikling. Det lykkedes ikke at gennemføre konferencen i 2018. Ideen, erfaringerne og samarbejdspartnere tager vi med os i vores fremtidige planlægning. Til gengæld lykkedes det at arrangere en række erstatningsevents under titlen 'Vintergrøn' samt at afholde over 10 andre arrangementer der understreger det særlige grønne engagement på Amager.

Inspirationsmaterialer til at gøre byen grønnere fra Plantekassedag i Kvarterhuset

Lige adgang til miljø

Med indsatsområdet 'Lige adgang til miljø' har vi ønsket at bidrage til en bedre social balance i miljøarbejdet. Indsatsen fokuserede på at inddrage og delagtiggøre alle samfundsgrupper i indsatsen for et bedre miljø og et mindre ressourceforbrug, men med et særligt fokus på at vejlede borgere i de almene boliger og etageboliger, hvor mulighederne og adgang til at gøre en forskel for miljøet af forskellige årsager kan være mere begrænsede.

De lokale miljøambassadørerne, som Miljøpunkt Amager har uddannet gennem de seneste ti år, er blevet involveret i det konkrete arbejde med formidling og afholdelse af miljø-aktiviteterne i dette projektområde. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 11, 12 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtige byer, ansvarligt forbrug og produktion samt partnerskaber.

Mere bæredygtighed i hverdagslivet

Under overskriften "Mere bæredygtighed i hverdagslivet" har Miljøpunkt Amager haft fokus på ressourceforbrug, skadelige kemikalier i husholdningen samt handlemuligheder til beboere i almene boliger og etageboliger. I løbet af 2018 har vi formidlet 'Mere bæredygtighed i hverdagslivet' gennem forskellige oplysningsaktiviteter såsom undervisning, filmvisning med oplæg, foredrag med ekstern oplægsholder, samt deltagelse i lokale arrangementer.

Undervisning på Kofoeds Skole

Sammen med en af miljøambassadørerne holdt Miljøpunkt Amager oplæg på Kofoeds Skole.

- Den 8. maj blev 20 deltagere på FVU (Forberedende Voksenundervisningshold) undervist i affald. Vi diskuterede mulighederne for genbrug og genanvendelse samt affaldssortering på skolen og derhjemme
- Den 14. maj var undervisningen om madspild. Vi besøgte madlavningsholdet, hvor de fem deltagere (resten af holdet var på udflugt) udvekslede erfaringer omkring holdbarhed og hvordan man selv kan minimere madspild

Begge undervisningsgange gav mulighed for at sætte miljø på skemaet og fik positive tilbagemeldinger.

Filmvisning og oplæg

Miljøpunkt Amager arrangerede filmvisning den 8. november i samarbejde med Filmklubben Nicholson i Kvarterhuset. På programmet var dokumentaren 'Bag It', som handler en mand, der begiver sig ud på en global rejse for at optræve kompleksiteterne som eksisterer rundt om på kloden. Hvad der starter som en film om plastikposer udvikler sig til en omfattende undersøgelse om plastik og dets effekt på vores vandveje, oceaner og endda vores egne kroppe. Efter visningen blev deltagerne introduceret til projektet Plastikpose-frit Amager og derefter holdt en repræsentant fra Plastic Change, en dansk miljøorganisation, et oplæg om konsekvenserne af den voksende forurening med plastik i havene og miljøet i det hele taget. I ugen op til filmaftenen var der også en udstilling i Sundby Bibliotek med bøger om plastik og affald.

Foredrag med Sustain Daily

Tirsdag den 20. november inviterede Miljøpunkt Amager til foredrag om miljøbevidsthed i hverdagen i Kvarterhuset. Johanne Stenstrup, fra onlinemagasinet Sustain Daily, guidede de 20

deltagere i at skabe en holdbar omstilling af hverdagen og hvordan deltagerne gennem små skridt kan opnå større glæde ved at leve efter deres værdier. Der blev vist eksempler på hvordan deltagerne selv kommer i gang med at leve mere bæredygtigt, og hvordan alle kan starte med nye grønne vaner allerede i dag.

Foredraget tog udgangspunkt i fem dele af hverdagslivet: Bolig, mad, tøj, ferie og skrald og drog paralleller til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

Foredrag med Sustain Daily om miljøbevidsthed i Kvarterhuset

Markedsdag i Kvarterhuset

Derudover deltog Miljøpunkt Amager også i arrangementer i lokalområdet såsom Kvartersdag i Nabohaven og Markedsdag i Kvarterhuset. Til Markedsdag i Kvarterhuset den 24. august fortalte Miljøpunkt Amager om, hvordan man kan minimere sit forbrug af engangsservice. Med os havde vi syltetøjsglas, filt og knappenåle så de besøgende kunne lave deres egen to-go kop til for eksempel kaffe, i stedet for at bruge engangs-kopper. Idéen var populær, men markedsdagen blev desværre rykket op i Salen med kort varsel på grund af vejret og med en placering lige ved siden af livemusikken, var det vanskeligt at kommunikere med de besøgende, men 25 deltog i miljøpunktets aktivitet.

Det var til gengæld lettere at få ørenlyd til Sundholmskvarterets Kvartersdag den 1. september der i 2018 blev holdt ved Nabohaven i Telemarksgade. Målet med arrangementet var blandt andet at støtte op om Nabohavens fortsatte eksistens og synliggøre haven som et frirum i kvarteret. Der var 20 børn og voksne, der besøgte Miljøpunkt Amagers bod, hvor vi satte fokus på ressourceforbrug i hjemmet.

Samarbejde med HOFOR

Miljøpunkt Amager har i 2018 indgået et samarbejde med HOFOR om at sætte fokus på vand og varme, hvilket særligt er foregået i Partnerskabet Urbanplanens område.

Miljøpunkt Amager indgik et samarbejde med HOFOR og Partnerskabet Urbanplanen om et tilbud målrettet driftsteknikere og beboerne. I alt ti ejendomsserviceteknikere i Urbanplanen og Hørgården gennemførte HOFORs tekniske akademier om henholdsvis varme (19. september) og vand (7. november). Derudover har vi kortlagt vandforbruget i afdelingerne og forberedt samarbejdet om en vandsparekampagne i Urbanplanen og Hørgården i 2019, som omfatter teknisk gennemgang af afdelinger samt et vandambassadør-kursus.

Den 29. september kick-startede Miljøpunkt Amager samarbejdet med HOFOR ved at deltage i byhavefesten i Hørgården hvor vi tidligere på året var med til at starte byhaver. De besøgende kunne deltage i stafetter, quiz og få sig et badeur, og deltage i et spørgeskema omkring beboernes vaner med at bruge vand. Et par miljøambassadører var også til stede og gav gode råd til, hvordan man kan spare på vandet, imens Vandheltene fra HOFOR sendte deltagerne igennem en forhindringsbane med forskellige elementer såsom wc, vask, bruse, vaskemaskine. Der blev uddelt 130 perlatorsæt, 130-140 badeure, 270 vandflasker og 25 børn deltog i en børnequiz. Ca 50 deltog i spørgeskemaet om vandforbrug og adfærd.

Miljøambassadørerne og Miljøpunktet giver i samarbejde med HOFOR gode energi- og vandspareråd

Folder om kollektiv ressourcestyring

I forlængelse af Miljøpunkt Amagers dialog med beboere og ejendomsserviceteknikere har vi publiceret og delt en online folder om bedre kollektiv ressourcestyring. Folderen er målrettet boligforeninger og giver inspiration til hvordan man optimalt kan spare på de fælles ressourcer. Med ganske simple tiltag, kan man forbedre brugen af de fælles ressourcer markant fx affald, vand, varme, så anvendelsen af ressourcerne bliver mere bæredygtige, samt bedre for boligforeningens og den enkeltes økonomi.

Børne- og ungeaktiviteter

I 2018 fokuserede Miljøpunkt Amager også på at afholde aktiviteter målrettet børn og unge. Det skete i tre forskellige samarbejder med lokale foreninger og institutioner, der skaber aktiviteter for børn og unge i beboelsesområder med mange socialt udsatte.

I Amager Vest deltog Miljøpunkt Amager i Urbanfestivalen den 5. maj i Urbanplanen. Det var en festlig dag med mange sjove og spændende aktiviteter. Vi havde valgt at fokusere på hvilke kemikalier, der er skjult i hverdagsprodukter til pleje og leg - og hvordan man kan undgå dem. 80 Børn (og voksne) lavede deres egen bodyscrub ud af kaffegrums og olie, samt lege-slim ud af kartoffelmel.

Fokus på kemi i hverdagsprodukter til Urbanfestivalen

Som en del af programmet til Byhavefesten i Hørgårdens Byhaver den 29. september samarbejdede Miljøpunkt Amager med HOFOR om at gennemføre vandstafet og quiz for børn. Omkring 25 piger og drenge konkurrerede med hinanden om at være hurtigst i et vandspare-forhindringsløb. Vi fik snakket om vandforbrug og muligheder for at spare på vand. Alle fik en vandflaske.

I Amager Øst arrangerede Miljøpunkt Amager, som et led i vores samarbejde med Bo-Vita (Lejerbo), en miljøhelte-aften for børn. Den 12. november gennemførte børnene i High Five Cafeen sjove grønne missioner med fokus på følgende temaer:

- Skadelig kemi - Med aktiviteten 'Lav dit eget modellervoks' satte vi fokus på de skjulte kemikalier i legeprodukter og hvordan man kan undgå skadelig kemi i hverdagen. Vi viste hvor nemt det er at lave sit eget modellervoks

- Spar på vand - Med aktiviteten 'badetid- gæt vandforbruget' var der fokus på forskellen på vandforbrug ved bad i 5 minutter kontra 10 minutter og hvordan man kan spare på vandet ved kortere badetid
- Affald og genanvendelse - Med aktiviteten 'Hvad var jeg engang?' brugte vi billeder der illustrerede hvad fx æggebakker og dåser kan genanvendes som
- Madspild - Gennem madlavning satte vi fokus på madspild, udfordrede vaner og inddrog overskudsvarer i menuen

Gennem leg og brug af forskellige sanser fik vi snakket om vaner og hvordan man kan spare på ressourcer i hverdagen. Med hjælp fra to miljøambassadører kreerede børnene velsmagende retter af overskudsvarer fra Kvickly. Flere kilo af rodfrugter, tomater, bananer, appelsiner, der var dømt til at blive smidt ud, blev forvandlet til suppe, banankage og frugtjuice. Vi sluttede af med fællesspisning og alle fik et miljøhelt-diplom.

Derudover bidrog Miljøpunkt Amager også med en artikel i Bo-Vitas beboerblad om affaldssorterings-myter og fakta, samt mulighederne for reparation af elektronik og genanvendelse af møbler på Amager.

Vandsparekampagne på skoler

Miljøpunkt Amager har også samarbejdet med HOFOR om at opstarte et samarbejde med skoler som kunne være med til at udvikle vandspare-kampagnematerialer, der kan bidrage til at nedsætte vandforbruget på skoler. Med hjælp fra Miljøpunkt Amager blev der skabt kontakt til Skolen på Amagerbro. Det lykkedes dog ikke at nå at starte samarbejdet med skolen i 2018 og i stedet er aftalen med HOFOR at skolen er med til at teste vandsparekampagnen i 2019.

Succeskriterier

Målsætningerne for indsatsen har været at imødegå forestillingen om at en miljøvenlig adfærd i hverdagen altid er forbundet med højere økonomiske omkostninger. Det har vi i særlig grad gjort ved både at sætte fokus på hvad den enkelte kan gøre, men også hvilke fordele, der er ved at handle kollektivt i forhold til ressourcestyring.

I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2018 været lagt vægt på, at Miljøpunkt Amager skulle:

- Holde fire faglige arrangementer om reduktion af energi og ressourceforbrug i lejligheden
- Udarbejde vejledningsmateriale til og afholdes af oplysningsaktiviteter for boligforeninger om bedre kollektiv ressourcestyring
- Afholde to aktiviteter med fokus på dårlige forbrugsvaner blandt børn og unge

Det lykkedes Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen og gøre mere til. Der deltog over 100 personer i de seks foredrag og oplæg under delindsatsen 'Mere bæredygtighed i hverdagslivet' og over 150 personer i samarbejdet med HOFOR under samme delindsats. Folderen om kollektiv ressourcestyring er i omløb og vil blive anvendt i den videre indsats i 2019. Og der er blevet gennemført tre aktiviteter for børn og unge, der har sat fokus på miljøbevidsthed og dårlige forbrugsvaner.

Havnetunnel/Østlig Ringvej (kun i Amager Vest)

Den Østlige Ringvej har været diskuteret i mange år. Projektet har haft flere udformninger og linjeføringer. Der er nu en forundersøgelse i gang forestået af en arbejdsgruppe som består af Københavns Kommune, staten, Refshaleøens Ejendomsselskab og Region Hovedstaden. Forundersøgelsen forventes færdig ultimo 2019 og skal danne et grundlag for en beslutning om projektet. Vi er derfor tættere på en beslutning om en Østlig Ringvej end nogensinde før.

Forundersøgelsen tager udgangspunkt i linjeføring B4, som Borgerrepræsentationen har besluttet. Indtil videre har processen om at undersøge Østlig Ringvej foregået uden inddragelse af københavnere. Hvis projektet bliver gennemført kommer den til at have en stor betydning for dagligdagen i byen, både under anlægsprocessen og især når tunnelen tages i brug. Diskussionen om en havnetunnel, handler både om hvordan vi løse trængselsproblemerne i København og i hovedstaden men også i høj grad hvordan byen udvikler sig og hvordan der skal prioriteres økonomisk og med hensyn til arealanvendelse.

Miljøpunkt Amager samarbejder med Amager Vest Lokaludvalg om at give københavnere mulighed for at tage del i dialogen om Østlig Ringvej. Som udgangspunkt arbejder Miljøpunkt Amager ikke politisk, så derfor var udgangspunktet for arbejdet med indsatsområdet at se på de lokale perspektiver ved en Havnetunnel. Hvad vil et infrastrukturprojekt at denne størrelse betyde for Amager Vest? Samtidig ville vi begynde at sætte fokus på de lokale stemmer og synspunkter, herunder invitere faggruppen for forundersøgelsen, der arbejder lige nu, til at åbne for at inddrage lokale perspektiver i deres arbejde. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 9, 11, 12, 15 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtige byer og infrastruktur, ansvarligt forbrug og produktion, økosystemer samt partnerskaber.

Interviews med lokale interessenter

Miljøpunkt Amager har i 2018 foretaget interviews blandt medlemmer af Transportnetværk Amager, en række af de største virksomheder på Islands Brygge og i Ørestad. Gennem kvalitative interviews blev repræsentanternes oplevelser og erfaringer, med fremkommelighed i Amager Vest, undersøgt.

Foreløbige konklusioner fra interviews med Transportnetværk Amager understreger at både bilister, og cyklister udfordringer med fremkommelighed, og det samme med dem der benytter regionaltoget, mens de der benytter metro generelt er tilfredse.

I forhold til Østlig Ringvej pegede svarene i to retninger:

- Tunnellen vil give mulig for at køre rundt om byen og en mere direkte vej til Amager
- Tunnellen vil give mere trafik, især ved tilkobling til motorvejen

Der var også mange af de adspurgte som endnu ikke kendte, eller kun havde hørt om Østlig Ringvej.

Borgerpanel og borgermøde

Det var meningen at Miljøpunkt Amager og Amager Vest Lokaludvalg i fællesskab ville udsende et spørgeskema til borgerpanelet i Amager Vest for at undersøge de forskellige lokale perspektiver, oplevelser og holdninger til trafikafviklingen på Amager og til anlæggelsen af en Østlig Ringvej (havnetunnel). Spørgeundersøgelsen skulle følges op af et borgermøde i Amager Vest. Begge dele

skulle sammen med de gennemførte interviews danne grundlag for at lave et katalog med lokale opmærksomhedspunkter ved anlæg af en Østlig Ringvej.

Amager Vest Lokaludvalg valgte at udsætte begge begivenheder, da det blev vurderet at det var for tidligt at spørge borgerne om holdninger og relaterede emner til spørgsmålet om en Østlig Ringvej (havnetunnel), da der endnu ikke forelå oplysninger om projektet fra Økonomiforvaltningen om hverken proces eller indhold i arbejdsgruppens forundersøgelse af spørgsmålet.

Forundersøgelsen forventes udgivet i ultimo 2019. Der er nu forberedt indhold til en spørgeskemaundersøgelse og en drejebog til afholdelse af et borgermøde om Østlig Ringvej

Dialog om forundersøgelsen

Havnetunnelen er ved at blive undersøgt i en arbejdsgruppe som består af Københavns Kommune, staten, Refshaleøens Ejendomsselskab og Region Hovedstaden. Formålet med forundersøgelsen er at danne et politisk beslutningsgrundlag, så der kan træffes en beslutning.

Udgangspunktet for samarbejdet med arbejdsgruppen var, sammen med Amager Vest Lokaludvalg, at invitere de fagfolk der sidder med forundersøgelsen ud til et borgermøde, for at præsentere hvordan Havnetunnelen forventes at påvirke lokalområdet. Der var ikke interesse fra arbejdsgruppens side for at afholde et borgermøde. På baggrund af Miljøpunkt Amagers arbejde lykkedes det lokaludvalgene at blive inviteret til et dialogmøde den 12. juni med Økonomiforvaltningen. Mødets indhold var dog fortroligt.

Succeskriterier

Målsætningen for indsatsen under 'Havnetunnel/Østlig Ringvej' har været at højne viden om og indsigten i de trafikale og de afledte miljømæssige konsekvenser af etablering af en havnetunnel med tilslutningsanlæg flere steder på Amager.

I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2018 været lagt vægt på, at vi skulle:

- Udarbejde et katalog med lokale opmærksomhedspunkter ved anlæggelse af en Østlig Ringvej/havnetunnel.
- Afholde arrangementer med fokus på lokale forhold.
- Understøtte Amager Vest Lokaludvalgs arbejde med havnetunnelen.

Det lykkedes i nogen grad Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen. Den strategi, der blev lagt for indsatsen har været afhængig af viden fra arbejdsgruppen for forundersøgelsen, samt input fra borgerne.

Strategien var at afholde et borgermøde med arbejdsgruppen - en 'midtvejskonference' og give borgerne mulighed for at blive klogere på Østlig Ringvej. Der har været mange varianter i spil og der er både en forvirring og en uvidenhed om, hvad projektet kan betyde for byens udvikling. Det lykkedes ikke at få arbejdsgruppen til at deltage i et åbent møde, men derimod at få dem til at indvillige i et fortroligt møde med lokaludvalgene. Ved at skabe en direkte dialog blev Amager Vest Lokaludvalgs arbejde med Østlig Ringvej/havnetunnel understøttet.

På baggrund af de manglende udmeldinger fra arbejdsgruppen for forundersøgelsen blev det besluttet at sætte borgerpanelet og borgermødet på standby indtil videre. Der er forberedt materiale til at igangsætte begge dele.

Arbejdet med at udarbejde et katalog med lokale opmærksomhedspunkter ved anlæggelse af havnetunnel er påbegyndt. Der er indsamlet baggrundsmateriale om østlig ringvej og foretaget kvalitative interviews med repræsentanter for lokale virksomheder i Amager Vest. Der mangler dog flere input fra borgerne på Amager inden kataloget kan offentliggøres. Undersøgelsen af den nye bydel Lynetteholmen forventes også at få indflydelse på de fremtidige aktiviteter under indsatsområdet 'Havnetunnel/Østlig Ringvej'.

Et af de områder, der kan blive berørt af Havnetunnellen, er Amager Fælled

Amager Fælled (kun i Amager Vest)

Amager Fælled er et unikt naturareal i København. Miljøpunktet har i samarbejde med Amager Vest Lokaludvalg og lokale foreninger sat fokus på bevarelse af den oprindelige natur på Amager Fælled.

Gennem en række arrangementer og aktiviteter søgte Miljøpunkt Amager at opretholde det store folkelige fokus på Amager Fælled og udbrede kendskabet til Amager Fælleds kvaliteter og følgerne af den igangværende byudvikling i en del af området. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 11, 12, 15 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtige byer, bæredygtig udvikling i harmoni med naturen, økosystemer samt partnerskaber.

Guidede ture

For at sætte fokus på Amager Fælleds kvaliteter året rundt, arrangerede Miljøpunkt Amager, i samarbejde med Spiselige planter på Amager Fælled (ved Jann Kuusisaari) og projektet NaTur i Byen tre guidede ture i januar og februar. Til den første tur havde vi i første omgang ikke lavet tilmelding pr. mail. Antallet af interesserede nåede hurtigt op over 1000 og da det er svært at tale til mere end 40 ad gangen ude i naturen, måtte vi indføre tilmelding på alle turene.

- Den 21. januar gik knap 40 deltagere ud på Amager Fælled og oplevede vinternaturen sammen, under kyndig vejledning af 'Spiselige planter på Amager Fælled'.
- Den 28. januar fik 25 deltagere en anderledes oplevelse på Amager Fælled. Nærvær og sanser var i fokus, og der blev lavet enkle yoga- og grounding-øvelser, og talt om samspillet mellem vores sanser, sundhed og naturen. Det alternative format var en stor succes og var et godt tilbud til de borgere, der har andre interesser end at sanke på fælleden.
- Den 4. februar trodsede otte hårdføre deltagere sne og slud og deltog på en guidet tur, hvor der blev fortalt om de spiselige vilde planter og om fælledens forskellige og mangfoldige landskaber.

Der blev også afholdt flere guidede ture under Fælledens Dag.

De guidede ture er et rigtig godt format hvor borgerne både får en oplevelse og en forståelse af, hvad der er at bevare og hvad den fremtidige byudvikling kan have af indflydelse på området.

Fælledens Dag

Det er efterhånden en populær tradition at Miljøpunkt Amager og en lang række samarbejdspartnere afholder Fælledens Dag, som er Amager Fælled helt egen version af den landsdækkende Naturens Dag. Den 9. september deltog omkring 1500 voksne og børn i de mange sjove naturaktiviteter, der satte fokus på biodiversitet og naturen på Amager Fælled. Dagen bød på 14 aktiviteter såsom guidede ture om de vilde planter, krible krable-workshop, skattejagt for de små og farvning af garn og modellervoks med fælledens planter. Kort før Fælledens Dag besluttede parterne i Københavns Kommunes budgetforlig at flytte opførelsen af Ørestad Fælled Kvarter fra Strandengen til området ved Vandrehjemmet, som også omtales 'Lærkesletten'. Amager Fælleds Venner inviterede til fælles foto for bevarelse af 'Lærkesletten', som er yngleplads for viben og lærken, og Amager Vest Lokaludvalg deltog med en fotoudstilling om Amager Fælled, som indbød til dialog om området.

Derudover blev nye samarbejder etableret med hhv. Københavns Kommune Kultur- og Fritidsforvaltningen, Kidz United og Clorofille, som gjorde muligt for at præsentere nye aktiviteter og naturkrea-workshops.

Fælledens Dag blev afholdt i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening, Københavns Kogræsserlaug, Amager Fælleds Rollespilsarena, Rideklubben Islands Brygge og lokale foreninger, som bruger Fælleden. Arrangementet var støttet af Amager Vest Lokaludvalg og Københavns Kommune Kultur- og Fritidsforvaltningen. På dagen blev der uddelt guiden 'Smag Amager Fælled', der blev trykt med midler fra Friluftsrådet.

Miljøpunkt Amagers stand på Fælledens Dag

Støtte til arbejdet i Amager Vest Lokaludvalg

I forhold til det koordinerede samarbejde mellem Amager Vest Lokaludvalg og Miljøpunkt Amager har politiske arbejder i høj grad ligget hos Amager Vest Lokaludvalg, da Miljøpunkt Amager som udgangspunkt ikke arbejder politisk, men med miljø- og naturfaglig oplysning og inddragelse. Miljøpunkt Amager har haft til opgave at understøtte lokaludvalgets arbejde.

I forhold til Amager Vest Lokaludvalgs arbejde har Miljøpunkt Amager blandt andet skabt mulighed for borgerdialog mellem lokaludvalget og borgerne til Fælledens Dag og også til park-dag på Amagerbrogade (se flere detaljer i afsnittet om 'Grønne gader og gaderum'). Miljøpunkt Amager har også deltaget i koordinationsgruppen for Amager Fælled og har været med til at reklamere for Amager Vest Lokaludvalgs velbesøgte borgermøde om Amager Fælled den 29. maj. I tiden op til borgermødet var der udsigt til strejke eller lockout af de offentlige ansatte i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Miljøpunkt Amager stod klar til at afvikle borgermødet, hvis lokaludvalgssekretariatet ikke kunne komme på arbejde. Det skete dog ikke og borgermødet blev

gennemført med ca. 200 borgere som gæster til en debat mellem repræsentanter fra alle partier i Borgerrepræsentationen (med undtagelse af Liberal Alliance).

Succeskriterier

Målsætningen for indsatsen under 'Amager Fælled' har været at udbrede kendskabet til Amager Fælleds naturmæssige kvaliteter og følgerne af den igangværende byudvikling i området.

I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2018 været lagt vægt på, at vi skulle:

- Bidrage med miljø- og naturfaglig støtte til Amager Vest Lokaludvalgs arbejde med at bevare Amager Fælled
- Afholde en velbesøgt Fælledens Dag med Amager Fælleds Venner, Danmarks Naturfredningsforening København og andre lokale organisationer
- Afholde fire guidede ture med Spiselige Planter på Amager Fælled

Det lykkedes i høj grad Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen. Miljøpunkt Amager stod til rådighed i forhold til at understøtte Amager Vest Lokaludvalgs arbejde, hvilket dog var en indsats lokaludvalget selv i høj grad var i stand til at løfte. Der blev afholdt tre vintergåture og fire guidede ture til Fælledens Dag. Fælledens Dag var igen en succes med ca. 1500 deltagere i aktiviteterne.

Børn følger spændt med i snegleræset til Fælledens Dag

Cykelfællesskaber (kun i Amager Øst)

Med indsatsen 'Cykelfællesskaber' har Miljøpunkt Amager haft fokus på at understøtte en fortsat bæredygtig udvikling på trafikområdet med et særligt fokus på cyklisme. Det er af stor positiv betydning for byens udvikling, at meget af den afholdte trafik foregår på cykel. Det skaber mindre støj, mindre luftforurening, mindre trængsel, færre alvorlige trafikulykker og mere sundhed. Med så mange cyklister er der også mulighed for at skabe yderligere dynamik gennem udvikling af stærke cykelfællesskaber, der kan understøtte en fortsat bæredygtig udvikling på trafikområdet. Den dynamik har Miljøpunkt Amager arbejdet for at udvikle og understøtte. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 9, 11 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtig infrastruktur, bæredygtige byer samt partnerskaber.

Langt størstedelen af Miljøpunkt Amagers arbejde på cykelområdet foregår i et koordineret samarbejde med et tidligere projekt under Miljøpunkt Amager, Bicycle Innovation Lab, som nu er en selvstændig forening. Miljøpunkt Amager sidder med i bestyrelsen og støtter foreningens aktiviteter. Samarbejdet med Bicycle Innovation Lab giver Miljøpunkt Amager mulighed for at nå bredere ud, indhente flere ressourcer og komme i dialog med flere samarbejdspartnere end Miljøpunkt Amager ville kunne gøre på egen hånd. I Bicycle Innovation Labs bestyrelse er der desuden repræsentanter fra lokale private virksomheder, offentlige institutioner og cykelentusiaster, men også folk udenfor Amager, der alle bidrager med nye perspektiver og medvirker til at forankre resultaterne både på og udenfor Amager. Bicycle Innovation Lab skaber en stor gennemslagskraft for Miljøpunkt Amagers arbejde med cykelindsatsen. Det er i 2018 i særlig grad kommet til udtryk gennem opdateringen af Cykelbiblioteket på Prags Boulevard, samarbejde med cykelvirksomheder og etableringen af et mobilt cykelbibliotek til virksomheder.

Cykelbiblioteket

I 2018 er der blevet arbejdet med modellen for Cykelbiblioteket. Der er blevet indkøbt nye specialcykler som i højere grad viser hvordan nutidige modeller tilbyder reelle alternativer til bilkørsel. Medlemsprisen og betingelserne er blevet ændret sådan at tilbuddet nu i højere grad henvender sig til dem der er oprigtigt interesserede i at finde deres cykelmatch frem for at låne en billig cykel. Det er nu også muligt for medlemmerne at købe en specialcykel gennem Cykelbiblioteket.

I 2018 er der også blevet involveret 12 nye frivillige i at drive Cykelbiblioteket og Cykelværkstedet. For at styrke sammenholdet og invitere nye ind, afholdt Bicycle Innovation lab og Miljøpunkt Amager en julestue den 10. december.

Der er også blevet holdt en åben workshop den 12. november, hvor alle var velkomne til at lære, hvordan de kan vedligeholde deres cykel. I Cykelbiblioteket er der også mulighed for at melde sig ind i et værkstedsfællesskab hvor brugerne kan benytte pladsen, værktøjet og hinandens viden til at reparere og designe cykler.

Fremme af private virksomheder på cykelområdet

Bicycle Innovation Lab konkurrerer ikke med private virksomheder, der udlejer eller sælger cykler. Sigtet med Bicycle Innovation Lab at understøtte cykel-industrien og skabe et større marked og bedre vilkår for private virksomheder. Foreningen oplever derfor også en stor interesse fra

cykelproducenter og andre kommercielle aktører inden for cykelområdet, for at deltage i udlån og andre af Bicycle Innovation Labs aktiviteter. I 2018 er der blevet lavet 42 nye samarbejder med cykelproducenter og lokale cykelhandlere. Heraf er ni af aftalerne med producenter som ikke tidligere solgte cykler i Danmark. Det giver Cykelbibliotekets brugere mulighed for at afprøve og erhverve sig specialcykler som ellers er svært tilgængelige - og det har givet cykelproducenterne en ny måde at gøre borgerne på Amager og i resten af byen opmærksomme på de mange forskellige cykeltyper der findes nu til dags.

Den 25. marts var Bicycle Innovation Lab også inviteret til at deltage i et fælles arrangement med et lokalt cykelværksted og Prismen, hvor deltagerne kunne komme og give deres cykel en forårsrengøring under vejledning fra cykelmekanikerne fra cykelværkstedet og Bicycle Innovation Lab. Det var et interessant samarbejde som forenede en virksomhed, forening og offentlig institution. Desværre blev begivenheden aflyst, da repræsentanten fra cykelhandleren blev syg.

Bicycle Innovation Lab og Miljøpunkt Amager har i 2018 også samarbejdet om at udvikle et mobilt cykelbibliotek, der giver virksomheder mulighed for at afprøve forskellige cykelløsninger. Det er blevet afprøvet i Furesø Kommune og til et event med Valby Miljøgruppe og er nu klar til at besøge virksomheder og andre relevante aktører. Miljøpunkt Amager arbejder videre med det mobile cykelbibliotek, som på sigt skal understøtte øget salg af specialcykler til virksomheder på Amager og i Danmark.

Indsats for de unge cyklister

Trafiklegepladsen ved Backersvej / Formosavej

En mindre del af Miljøpunkt Amagers cykelindsats har været at understøtte udviklingen af trafiklegepladsen på hjørnet af Backersvej og Formosavej. Legepladsen er kommet på det kommunale budget og opføres som en mere permanent installation i 2019. Miljøpunkt Amager har i 2018 delt sine erfaringer med foreningen Trafiklegepladsens Venner angående udformning af pladsen og det tilhørende cykelbibliotek.

Miljøpunkt Amager har også delt glæden ved at cykle til børne-Sankt Hans på Trafiklegepladsen den 23. juni. Vi deltog med cykelpitstop og cykelleg. Det var en hyggelig dag hvor børnene morede sig med at lege og de voksne blev introduceret til planerne for den permanente cykellegeplads. Ca. 20 cykler kom gennem cykelpitstoppet og blev smurt og serviceret. Og ca. 40 børn fik pimpet deres cykel med hjemmelavede vimpler og AØLU-vindmøller og 15 børn deltog i sæbeboble-fangeleg på cykel.

Samarbejdet med Gerbrandskolen

Miljøpunkt Amager og Bicycle Innovation Lab har også samarbejdet med Gerbrandskolen i 2018. Skolen har den helt konkrete udfordring, at når 4. klasse skal til svømning i Sundby Bad (ca. 1 km væk) bliver de kørt i bus. Når børnene skal ind og ud af bussen ved skolen, fylder bussen hele vejen (Gerbrandsvej) og spærrer derfor helt for trafikken i området. En trafik der i forvejen er kaotisk. Samtidig er det i sig selv problematisk at børn i 4. klasse ikke kan cykel 1 km til svømning.

I samarbejde med Bicycle Innovation Lab blev der afholdt to workshops på skolen, der satte fokus på cykelvedligehold. Og sammen med skolelederen udarbejdede vi projektet 'Vi bygger trafiksikre cykler'. Det bestod af et undervisningsforløb målrettet 4. – 5. klasser og havde fokus på at give

eleverne kendskab til cykelvedligehold og enkle reparationer, samt udstyr til at gøre cyklerne mere sikre og synlige i trafikken. Vi søgte støtte hos Trygfonden, men fik desværre ikke finansieringen. Miljøpunkt Amager fortsætter dialogen med Gerbrandskolen.

Succeskriterier

Målsætningen for indsatsen under 'Cykelfællesskaber' har været at understøtte en fortsat bæredygtig udvikling på trafikområdet med et særligt fokus på cyklisme.

I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2018 været lagt vægt på, at vi skulle:

- Skabe fortsat udlån af cykler fra cykelbiblioteket
- Inddrage flere frivillige til cykelbiblioteket og cykelværkstedet
- Skabe flere samarbejder med cykelproducenter og lokale cykelhandlere
- Etablere et mobilt cykelbibliotek til virksomheder
- Afholde tre workshops om cykelvedligehold
- Understøtte og udvikle den permanente trafiklegeplads på Formosavej

Det lykkedes til fulde Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen. Cykelbiblioteket er blevet opdateret og der har i 2018 været involveret 12 nye frivillige i at drive Cykelbiblioteket og Cykelværkstedet. Der er blevet skabt 42 nye samarbejder med cykelproducenter og lokale cykelhandlere. Heraf er ni af aftalerne med producenter som ikke tidligere solgte cykler i Danmark. Der er blevet etableret et mobilt cykelbibliotek og det er blevet afprøvet. Der er blevet afholdt en workshop i Cykelbiblioteket og to sammen med Gerbrandskolen. Og Miljøpunkt Amager har understøttet udviklingen af trafiklegepladsen og deltaget med aktiviteter på pladsen.

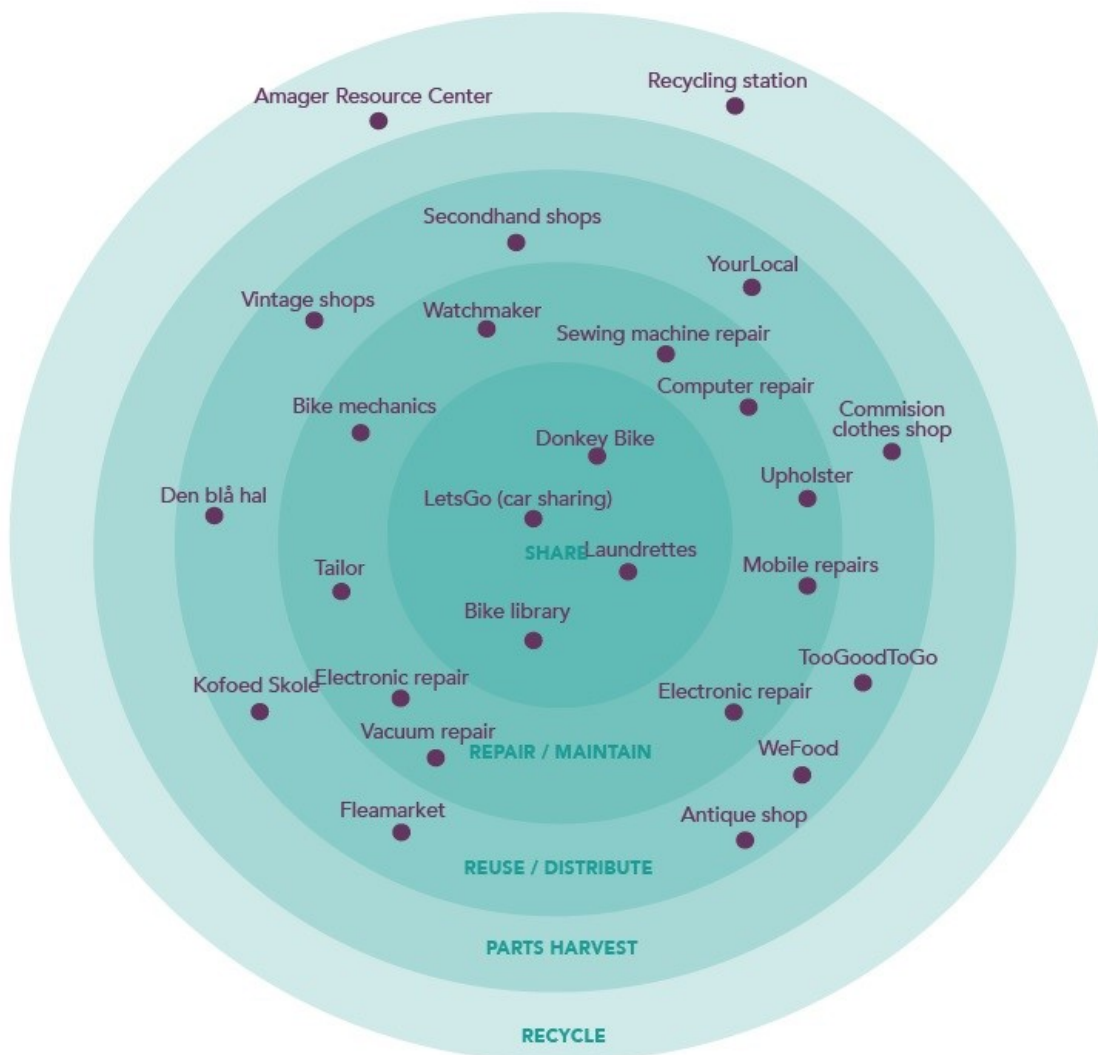
Cykelworkshop i Bicycle Innovation Lab

Affald og cirkulær økonomi (kun i Amager Øst)

Med indsatsen 'Affald og cirkulær økonomi' har Miljøpunkt Amager haft fokus på at spille en aktiv rolle i at realisere målsætningen for Ressource- og Affaldsplanen 2024 ved at bidrage til at opfylde Københavns Kommunes mål om, at 70% af al restaffaldet fra husholdningerne skal genanvendes i 2024. Det skulle bl.a. ske gennem aktiv deltagelse i planens udarbejdelse og udvikling af lokale best-practice løsninger. Indsatsen har særligt fokus på verdensmålene 11, 12 og 17, der blandt andet sætter fokus på bæredygtige byer, ansvarligt forbrug og produktion samt partnerskaber.

Green Loop City

Udgangspunktet for delprojektet 'Green Loop City' er at finde løsninger på, hvordan vi kan beholde og recirkulere flere ressourcer lokalt på Amager til fordel for miljø og samfund. Det skete ved først at undersøge de lokale muligheder og derefter starte konkrete samarbejder. En studerende fra Service Design fra Aalborg Universitet skrev speciale hos Miljøpunkt Amager med fokus på potentialerne i Green Loop City. I den forbindelse blev der foretaget en kortlægning af initiativer der allerede arbejder med forskellige niveauer af recirkulation.

Kortlægning af initiativer der arbejder med cirkulær adfærd

Det var intentionen i årsplanen at Miljøpunkt Amager i løbet af foråret 2018 ville invitere lokale interessenter til et workshopforløb for borgere/forbrugere, lokale virksomheder, foreninger, organisationer og myndigheder, der skulle danne grundlag for det videre arbejde med Green Loop City. Formålet med workshopforløbet var kortlægge og matche lokale ressourcestrømme med den lokale efterspørgsel.

Det viste sig under udførelsen at det gav et stærkere resultat at udføre en forundersøgelse af de lokale ressourcestrømme i Amager Øst og bruge den viden til at inddrage lokale virksomheder, borgere/forbrugere, foreninger, organisationer og myndigheder direkte i de konkrete projekter Plastikpose-frit Amager samt Elektronikværkstedet frem for en mere diffus kortlægning af potentialer. Det har givet indsatsen konkrete resultater i 2018.

Plastikpose-frit Amager

Hovedprojektet under Green Loop City i 2018 blev 'Plastikpose-frit Amager' som sætter fokus på cirkulær adfærd og ressourcefællesskaber ved at inddrage frivillige, butikker og institutioner i genbruge og genanvende ressourcer. Formålet med projektet er at nedbringe forbruget af plastikposer på Amager. Med inspiration fra Christianshavn har en lokal butiksejer, medindehaveren af Ø-helse, taget initiativ til opstart af projektet og fik hurtigt opbakning, heriblandt fra Miljøpunkt Amager og Kvarterhuset. Børnekulturhus Amar kickstartede projektet med en logokonkurrence hvor børn kunne møde op og give deres bud på et logo til projektet. Formålet med workshoppen var at få plastikforbrug ned i børnehøjde, samt at få udformet et reelt logo. I alt er 14 butikker med i projektet og inden udgang af året blev 100 stofposer uddelte til de første 6 butikker.

Miljøpunktet tog sig blandt andet af kommunikationsopgaver såsom promovring på sociale medier og udarbejdelse af flyers og plakater. 700 flyers blev omdelt og fem forskellige plakater udarbejdet og der kom fem artikler i Ama´røsten og Amagerbladet. Miljøpunktet var også med til at etablere samarbejder med frivillige og Miljøpunkt Amagers netværk og andre aktører i lokalområdet. Projektet fik økonomisk støtte af lokaludvalgene og Områdefornyelsen Sundby til indkøb af stempler, symaskiner m.m.

Stofposer der er syet af frivillige ifm. projektet 'Plastikpose-frit Amager'

Workshop til Juledag i Kvarterhuset

Som en del af udbredelse af kendskabet til Plastikpose-frit Amager deltog Miljøpunkt Amager i Juledag i Kvarterhuset, hvor vi faciliterede en workshop med redesign af genbrugs-stofposer. Boden var velbesøgt og gav en anledning til mange gode snakke om miljø og hverdagshandlinger. Poserne var sponsoreret af Kvarterhuset.

Sy-dage i Kvarterhuset

Fra november 2018 blev der afholdt en ugentlig sydag i Kvarterhuset. Miljøpunkt Amager bidrog til at reklamere for arrangementet og rekruttere frivillige. Til stede var initiativtageren som fortalte interesserede mere om projektet og inviterede dem til at være med til at klippe, sy og stemple og indlevere genbrugsstof. I alt er otte sy-dage blevet afholdt, hvilket har resulteret i over 100 stofposer syet af frivillige og distribueret til butikker på Amager.

Sy-dag i Kvarterhuset med Mona og de frivillige

Elektronikværkstedet

Miljøpunkt Amager har indgået en samarbejdsaftale med Pelican Self Storage på Prags Boulevard om brug af et af deres butikslokaler og garage til etablering af et lokalt reparationsværksted og en byttefunktion. Reparationsværkstedet har fokus på reparation af elektronikaffald.

Elektronikværkstedet er oprettet som et fællesskab af frivillige og er åbent for alle der kan eller har lyst til at lære elektronik. Det er muligt for alle at tale med de frivillige om, det er muligt at reparere deres elektronik. Det er også muligt at indlevere fungerende elektronik til byttehylden og måske selv finde et stykke brugt elektronik at tage med hjem.

Efter at have fået adgang til lokalet af Pelican Self Storage i februar, blev der den 14. og 22. marts afholdt arbejdsdage i Elektronikværkstedet sammen med frivillige. Målet var at klargøre og indrette værkstedet, så det blev klar til åbningen den 13. april. Mellem 4-8 frivillige deltog i forberedelserne

med at indrette, samle reoler, henter møbler og værktøj, male kasser m.m. Desuden samarbejdede vi med Kofoeds Skole og Skramloteket, der donerede møbler og værktøj m.m. til værkstedet og Energicenter Høje Taastrup, der har bidraget med viden om opstart af et Elektronikværksted.

I forbindelse med åbningen af Elektronikværkstedet blev der afholdt en affalds-workshop for 30 lokale skoleelever. Skoleeleverne lavede kunstsulpturer og et mosaik-navneskilt af elektronikaffald til Elektronikværkstedet. Workshoppen blev afholdt i samarbejde med Glad Sol ved Pia Skak Mortensen, der stod for at lave kunstsulpturer og mosaik-navneskilt med børnene. Kofoeds Skole og Hørgårdens Genbrugsstation bidrog med elektronikaffald til workshoppen. Efter workshoppen blev der holdt åbningsreception af Elektronikværkstedet, hvor der udover ca. 80 interesserede besøgende også kom besøg af TV-2 Lorry.

Efter åbningen af Elektronikværkstedet er der blevet afholdt en række reparationsworkshops. Alle afholdt af frivillige selv. Nogle workshops har kun været for frivillige, hvor frivillige har lært og undervist hinanden, mens de fleste andre workshops har været åben for alle. Formålet har været at dele viden og lære alle interesserede om elektronik og reparationer og dermed give elektronik længere levetid inden det ender som affald. Der er blevet afholdt fem workshops, hvor der hver gang har været mellem 4-10 deltagere udover de frivillige, der har stået for workshoppen.

Åbningsreception af Elektronikværkstedet og elektronik workshop med frivillige

Elektronikværkstedet er startet af Miljøpunkt Amager i samarbejde med frivillige borgere og andre aktører på Amager. Elektronikværkstedet er støttet af midler fra Genanvendelsespuljen fra Københavns Kommune og Tuborgfonden samt Pelican Self Storage, der stiller lokaler til rådighed. Elektronikværkstedet er pt. forankret hos Miljøpunkt Amager. I 2019 vil der arbejdes på at identificere andre mulige steder at forankre Elektronikværkstedet.

Regreen

Miljøpunkt Amager var også involveret i en videreudvikling af arbejdet med Kompostbudene og etablering af en ny bæredygtig forretningsmodel for arbejdet med organisk affald og grønne løsninger. Projektet hed 'ReGreen' og er støttet af Erhvervsstyrelsen (Dronningens Erindringsmønt).

Det sætter fokus på foredrag og opbygning af grønne rum i private virksomheder og offentlige institutioner, hvor genanvendelsen af organisk affald er omdrejningspunktet. Miljøpunkt Amager indgik i projektet som projektpartner og hjalp med kontakt til lokale virksomheder og offentlige institutioner. Det er i 2018 blandt andet blevet til oplæg i Transportnetværket og præsentation af cirkulære havekoncepter hos DR og Fields. Kompostbudenes bidrag til Bertils Byhave skete gennem Regreen. Bertils Byhave blev indviet på Sundholm i sommeren 2018 og det er et læringsunivers, der sætter fokus på at dyrke grønt, sortere affald og kompostere.

Sparring om redistribuering af maling

Miljøpunkt Amager modtog i 2018 en henvendelse fra en borger der gerne ville starte viderefremstilling af tiloversbleven maling. Miljøpunkt Amager holdt to sparringsmøder og satte hende i kontakt med relevante parter. Projektet ser ud til at blive gennemført hos reparationsfællesskabet TinkerTank. Projektet bidrager også til tankegangen i Green Loop City.

Ressource- og Affaldsplan 2024 for Københavns Kommune

Miljøpunkt Amager bidrog med faglige opmærksomhedspunkter til Amager Vest Lokaludvalgs proces med at lave høringssvar til kommunens nye ressource- og affaldsplan. Miljøpunkt Amager afleverede også sit eget bidrag til høringsprocessen med et særligt fokus på vigtigheden af at skabe fysiske fællesskaber, der arbejder med cirkulær adfærd som fx reparationsfællesskaber.

Succeskriterier for indsatsen 'Affald og cirkulær økonomi'

Målsætningen for indsatsen under 'Affald og cirkulær økonomi' har været at bidrage til at opfylde Københavns Kommunes mål om, at 70% af al restaffaldet fra husholdningerne skal genanvendes i 2024.

I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2018 været lagt vægt på, at vi skulle:

- Etablere og forankre et reparationsværksted på Prags Boulevard
- Være med til at udvikle projektet Regreen
- Udvikle og igangsætte Green Loop City med stærke lokale samarbejdspartnere
- Bidrage til udarbejdelsen af Ressource- og Affaldsplan for Københavns Kommune

Det lykkedes til fulde Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen.

Miljøpunkt Amager har igangsat to projekter under paraplyen Green Loop City. Der er blevet etableret et reparationsværksted på Prags Boulevard med speciale i elektronik. Elektronikværkstedet har involveret Københavns Kommune, lokale institutioner og borgere. Projektet Plastikpose-frit Amager er etableret og indrager både borgere, virksomheder, institutioner og foreninger. Begge projekter tilbyder en konkret måde at tage del i recirkulering af materialer og derved minimere brugen af nye ressourcer samt reducere mængden af restaffald. Elektronikværkstedet bidrager for eksempel til FN's Verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion. Mere specifikt til delmål 12.5: Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.

Miljøpunkt Amager har været sparringspartner på projektet Regreen og har bidraget til udarbejdelsen af Københavns Kommunes Ressource- og affaldsplan 2024.

Aktiviteter og mindre projekter

Events

Cykelpitstops på Amagerbrogade og Islands Brygge

Igen i 2018 (d. 29/6) afholdte Miljøpunkt Amager det traditionsrige cykelpitstop ved Christmas Møllers Plads på Amager. Med gratis morgenkaffe og cykeltjek takkede Miljøpunkt Amager byens cyklister for at de valgte en miljøvenlig transportform. De forbipasserende blev også inviteret til cykelfesten Bike Pride.

I 2018 afholdte Miljøpunkt Amager yderligere et cykelpitstop ved cykelbroen på Islands Brygge den 17. august. Det fungerede som optakt til Bike Pride den 24. august.

Som altid medførte cykelpitstoppene stor begejstring blandt cyklisterne og samtidig var det en god anledning til at få diskuteret trafik og andre gode miljøløsninger med et bredt udsnit af bydelens borgere.

Cykelfesten og cykelparaden Bike Pride

Miljøpunkt Amager var medarrangør på Bike Pride som var en cykelfest og en cykelparade i forbindelse med åbning af Kulturhavn Festival 2018. Miljøpunkt Amager deltog i planlægningen og havde en bod på cykelfestpladsen hvor deltagerne kunne pimpe deres cykel med genbrugsmaterialer.

Cykelparaden under Bike Pride

Bike Pride handler om at fejre cyklen. Cyklen gør ikke noget væsen af sig, selvom den dagligt bidrager positivt til luftforurening, overvægt, trængsel, dyre udgifter til transport og meget mere. Bike Pride er med til at fremme dialogen om en bæredygtige by og bydel. Vi fik talt med en masse borgere og skabt netværk på tværs. Til Cykelfesten på Islands Brygge deltog ca. 350 hvoraf de 100 også deltog i paraden. Og til Cykelparaden var der ca. 350 deltagere i starten, og efter Inderhavnsbroen ca. 200 deltagere som tog med til den afsluttende fest på Reffen.

Bicycle Innovation Lab var hovedarrangør for Bike Pride 2018, men afvikling skete i tæt samarbejde med Kulturhavn Festival, Cyklistforbundet København, Sygklister, Donkey Republic og Miljøpunkt Amager. Derudover medvirkende følgende på cykelfestpladsen: Cykelstalden.dk, Supercykelstjerne, Copenhagen Custom Cruisers, Biomega, Co & Coh, Leitra og Folkets klimamarch.

Borgermøde om det lokale miljøarbejde

Mandag den 22. oktober holdt Miljøpunkt Amager borgermøde i Kvarterhuset hvor borgere og lokaludvalgene kunne give deres idéer og inputs til vores årsplan for 2019. Mødet blev holdt i foyeren. Der var stillet opslagstavler op - et for hvert indsatsområde, hvor de 20 deltagere kom med ideer indenfor de respektive indsatsområder.

Puljeaften

Miljøpunkt Amager deltog i puljeaften på BETA d. 24. oktober. Aftenen var arrangeret af lokaludvalgene på Amager og Områdefornyelsen Sundby. Miljøpunkt Amager deltog med et oplæg om hvordan vi har søgt et projekt hos Områdefornyelsen Sundby, samt hvordan vi kan hjælpe med sparring på miljøfaglige projekter.

Filmklub med "Time to Choose"

Miljøpunkt Amager har gennem flere år samarbejdet med Kvarterhusets filmklub Nicholson om at vise film med et klima- eller miljøfagligt fokus. D. 11. januar var vi medvært på en visning af dokumentaren 'Time to Choose, der sætter fokus på vigtigheden af at handle på klimaforandringer. Der deltog 50 til filmvisningen og efter dokumentaren deltog tilskuerne i en god fælles debat.

Mærk naturen på Amager Strand

Den 15. april afholdt Miljøpunkt Amager en guidet tur med fokus på mindfulness og naturbaserede aktiviteter på Amager Strand. Turen blev ledet af eco-instruktør Tina Margrethe Jensen. Mange undersøgelser peger på, at ophold og aktiviteter udendørs i naturområder, kan bruges til at få mere energi og bedre humør. Miljøpunkt Amagers hensigt med turen var på utraditionel vis at sætte fokus på strandens kvaliteter og dens funktion som et af Amagers naturområder.

Byttemarked på Skolen på Amagerbro

Lørdag den 9. juni afholdte Miljøpunkt Amager og Skolen på Amagerbro et byttemarked. Udover bytteriet var der også en re-design workshop for børn med Maries Fabrik. Omkring 240 glade byttere var forbi og 219 kg ting og sager fik nye ejere. De resterende 100 kg gik bl.a. til Red Barnets genbrugsbutik på Holmbladsgade.

Frivillig Fredag

Miljøpunkt Amager deltog også i 2018 i Frivillig Fredag på Amagerbro Torv. Miljøpunkt Amager talte med deltagerne om Elektronikværkstedet og andre projekter, som for eksempel Bicycle Innovation Lab, hvor man kan være med som frivillig. Mange var begejstrede for de mange projekter Miljøpunkt Amager har været med til at starte op og det gav god mening at deltage på dagen. Der blev snakket med omkring 50 borgere.

Projekter

Opstart af værkstedsfællesskabet TinkerTank

Miljøpunkt Amager har hjulpet med at etablere foreningen TinkerTank, skabe samarbejder med 3B og Teknik- og Miljøforvaltningen som har været afgørende for finansieringen, samt været med til at udbrede kendskabet til værkstedsfællesskabet. Foreningen TinkerTank er et værkstedsfællesskab, som ønsker at minimere spildet af materielle og menneskelige ressourcer ved at give rum til beboere i lokalområdet til 'opfinder', reparation og genbrug af nogle af de ressourcer, der er til overs i området.

Workshop om udvikling af det nordøstlige Amager

Den 11. april afholdt Amager Øst Lokaludvalg en velbesøgt workshop om byudvikling på det nordøstlige Amager. Miljøpunkt Amager holdt oplæg under gruppearbejdet. Det handlede om, hvordan vi har arbejdet midlertidigt med at skabe aktiviteter i ubenyttede byrum.

Ansøgning sammen med Naturcenter Amager Strand og Intugreen

Inden sommerferien søgte Miljøpunkt Amager, sammen med Naturcenter Amager Strand og virksomheden Intugreen, Friluftsrådet om tilskud til udvikling af et nyt undervisningsforløb på Naturcenter Amager Strand og et digitalt oplevelsesunivers i Amager Strandpark. Med projektet ville vi tilbyde innovativ naturformidling til nysgerrige borgere, skoler og børnefamilier og besøgende på Amager Strandpark. Det blev desværre et afslag, men det afsøges om der er andre muligheder for finansiering.

Transportnetværk Amager

Miljøpunkt Amager var for år tilbage initiativtager til Transportnetværk Amager. Netværket består af nogle af de største virksomheder i Ørestad og på Islands Brygge, herunder DR, Rambøll, KL, Fields og KU Amager. Miljøpunkt Amager fungerer som tovholder for netværket. Med netværket bistår Miljøpunkt Amager virksomheder med at finde grønne løsninger på deres transportudfordringer. I 2018 blev der afholdt et netværksmøde den 9. april med oplæg om mobilitet i området samt perspektiver i udviklingen af den.

Samarbejde med Områdefornyelsen Sundby

I 2018 har Miljøpunkt Amager også løbende samarbejdet med Områdefornyelsen Sundby der geografisk og tematisk overlapper med en del af Miljøpunkt Amagers indsatser. Den 6. maj deltog Miljøpunkt Amager i Gårdhavernes Dag og den 24. oktober deltog vi til puljeaften på BETA.

Derudover deltog Miljøpunkt Amager også i et koordinationsnetværk med Områdefornyelsen Sundby, lokaludvalgene og Kultur S. Miljøpunkt Amager og Områdefornyelsen Sundby planlagde i 2018 aktiviteter som skulle have været udført i 2019, men som er udskudt på ubestemt tid som følge af den midlertidige lukning af Områdefornyelsen Sundby i forbindelse med anlægsloftet.

Udlån af ladcykler

I løbet af 2018 var der ialt 90 udlån af ladcykler. Miljøpunkt Amager var så heldige at have modtaget to nye udlånscykler fra Amager Øst Lokaludvalg, og så uheldige at de begge blev stjålet fra cykelskuret samtidig med at lokaludvalgets eventcykel også blev taget. Cykelskuret er nu blevet beklædt med den bedste lås på markedet og der bliver installeret to gulvankere, som cyklerne ligeledes kan låses fast til.

Cykeludlån er en god måde at komme i kontakt med borgere på, og det er et meget brugt koncept som beboerne på Amager er utroligt glade for.

Formidling

Folder om Miljøpunkt Amagers projekter

Miljøpunkt Amager lavede i 2018 folderen 'Projekter af Miljøpunkt Amager' som sætter fokus på fyrtårnsprojekter fra Miljøpunkt Amagers karriere. Folderen blev udgivet til uddeling ved events og til netværk.

Indstik til Ama'røsten

Miljøpunkt Amager bidrog også med fire siders temaindlæg i Ama'røsten nr. 100. Temaindlægget satte fokus på affaldshierarkiet og hvordan Miljøpunkt Amagers projekter fremmer genbrug og genanvendelse. Dermed trak det en direkte linje til Amager Øst Lokaludvalgs fokus i bydelsplanen på ressourceoptimering.

Organisation

Bestyrelsen for Fonden Agenda 21 Center Sundbyøster

Lasse Rossen, formand (Agendaforeningen)
Eva Damgaard, næstformand (Agendaforeningen)
Jes König (Amager Erhvervsråd)
Gorm Gunnarsen (Københavns Kommune)
Martin Einfeldt (Sundby Lokalråd)

Ansatte i Miljøpunkt Amager (2018)

Claus Knudsen, Centerleder
Hodan Osman, Projektleder
Lise Nygaard Arre, Projektleder
Lotte Angelica Kristensen, Studentermedhjælper
Maja F. Guldager, Projektleder
Inge Hopps, Projektmedarbejder
Joe Storm, Cykelkonsulent

Kontaktoplysninger

Hjemmeside: www.miljopunkt-amager.dk

Adresse:

Miljøpunkt Amager
Jemtelandsgade 3, 4. sal
2300 København S.

Telefon: 82 32 58 10

Cvr.nr. 27 29 02 26

Mail: post@miljopunkt-amager.dk

